

گروه مشاوره خاکسار

وقت : دقیقه

تاریخ :

تعداد سوالات: ۷۹

نام و نام خانوادگی :

موضوع ۱. آمار و مدل سازی

۱. دو نفر در یک آزمایشگاه، در ۵ روز متوالی همزمان شروع به کار کردند. امتیازات دقت کاری آنان، مطابق جدول زیر است، دقت

۷	۹	۸	۹	۷
۱۰	۸	۶	۷	۹

(۲) نفر دوم
(۴) نیاز به اطلاعات بیشتر

کاری کدام بیشتر است؟

(۱) نفر اول
(۳) یکسان

-سراسری-۱۳۸۷-سخت

۲. اگر داده‌های آماری ۱۱، ۱۵، ۱۷، ۱۶، ۱۴، ۹، ۱۱، ۱۲، ۱۵، ۱۸، ۱۴ را با نمودار جعبه‌ای نشان دهیم، انحراف معیار داده‌های داخل

جعبه کدام است؟

(۱) ۱٫۱ (۲) ۱٫۲ (۳) ۱٫۲۵ (۴) ۱٫۳

-سراسری-۱۳۸۸-سخت

۳. در جدول فراوانی تجمعی داده‌های آماری زیر اگر میانگین جامعه ۴۱ باشد، در نمودار دایره‌ای زاویه‌ی مربوط به دسته‌ی (۳۹، ۴۳)

چند درجه است؟

۴۹	۴۵	۴۱	۳۷	۳۳	نماینده دسته
a	۴۴	۳۲	۱۷	۷	فراوانی تجمعی

(۲) ۹۸°
(۴) ۱۰۸°

(۱) ۹۶°
(۳) ۱۰۲°

-سراسری-۱۳۹۱-سخت

۴. در جدول فراوانی زیر، اگر میانگین داده‌ها ۱۸٫۴ باشد، در نمودار دایره‌ای زاویه‌ی مربوط به بازه (۲۱، ۲۵) چند درجه است؟

۲۵-۲۹	۲۱-۲۵	۱۷-۲۱	۱۳-۱۷	۹-۱۳	حدود دسته
۱	x	۷	۴	۳	فراوانی

(۱) ۹۰ (۲) ۷۵

(۴) ۶۰ (۳) ۸۰

-سراسری-۱۳۹۰-سخت

۵. کوچکترین و بزرگترین داده‌های آماری ۳۱ و ۵۲ می‌باشند این داده‌ها در ۷ دسته، دسته بندی شده‌اند. ۳۷ درصد داده‌ها کمتر از

۴۰ و ۴۸ درصد آن‌ها بیشتر یا مساوی ۴۳ می‌باشند. اگر فراوانی کل ۸۰ باشد فراوانی دسته‌ی وسط کدام است؟

(۱) ۹ (۲) ۱۲ (۳) ۱۵ (۴) ۱۶

-سراسری-۱۳۸۵-متوسط

۶. داده‌های آماری با یک رقم اعشار با نمودار ساقه و برگ داده شده‌اند، میانگین آن‌ها کدام است؟

ساقه	برگ
۸	۷ ۶ ۵ ۲ ۱ ۰
۹	۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
۱۰	۲ ۱ ۱ ۰

(۱) ۹٫۰۵ (۲) ۹٫۰۶

(۳) ۹٫۰۷ (۴) ۹٫۰۸

-سراسری-۱۳۸۶-متوسط

۷. هشت داده‌ی آماری با میانگین ۱۵ و واریانس ۴ مفروض است. اگر دو داده‌ی ۱۲ و ۱۸ به آن‌ها افزوده شود، واریانس ۱۰ داده‌ی

حاصل کدام است؟

(۱) ۴ (۲) ۴٫۵ (۳) ۴٫۸ (۴) ۵

-سراسری-۱۳۸۴-سخت

۸. دانش آموزان یک مدرسه با سال تولد یکسان را وزن کشی کرده و عدد صحیح وزن آنان را یادداشت کرده ایم. چند درصد آن ها کم تر از ۵۰ وزن دارند؟

وزن	۴۶	۴۷	۴۸	۴۹	۵۰	۵۱
تعداد	۸	۹	۱۲	۱۵	۶	۵

(۲) ۷۵

(۱) ۷۲

(۴) ۸۰

(۳) ۷۸

خارج از کشور-۱۳۸۸-متوسط

۹. با توجه به جدول آماری دسته بندی شده زیر، مقدار ضریب تغییرات داده های x کدام است؟

$x - ۴۴$	-۳	-۱	۱	۳	۵
فراوانی	۴	۷	۵	۳	۱

(۴) ۰٫۲

(۳) ۰٫۱

(۲) ۰٫۰۸

(۱) ۰٫۰۵

سراسری-۱۳۹۳-سخت

۱۰. در ۲۵ داده ی آماری میانگین و انحراف معیار به ترتیب ۳۰ و ۸ می باشد. اگر داده های ناچور ۱۰، ۱۵، ۴۵ و ۵۰، از بین آن ها حذف شوند، واریانس داده های باقی مانده، کدام است؟

(۴) ۱۶٫۶۶

(۳) ۱۵٫۳۳

(۲) ۱۴٫۸۱

(۱) ۱۴٫۷۲

سراسری-۱۳۹۳-سخت

۱۱. در جدول فراوانی داده های پیوسته و دسته بندی شده، دو نقطه ی (۳۲، ۶۳) و (۳۷، ۷۱) متوالیا از نمودار فراوانی تجمعی است.

کدام نقطه در رسم نمودار چند بر فراوانی به کار می رود؟

(۴) (۳۷، ۸)

(۳) (۳۴٫۵، ۶۳)

(۲) (۳۴٫۵، ۸)

(۱) (۳۲، ۷۱)

گزینه ۲-۱۳۹۴-متوسط

ساقه	برگ	۱۲. در داده های آماری با ساقه و برگ مقابل، میانگین داده های بین چارک اول و سوم کدام است؟
۲	۱ ۲ ۴ ۷	۳۴ (۴)
۳	۳ ۳ ۵ ۶	۳۳ (۳)
۴	۰ ۱ ۲ ۹	۳۲ (۲)

گزینه ۲-۱۳۹۴-متوسط

ساقه	برگ	۱۳. داده های آماری جدول زیر را نصف کرده، سپس ۲ واحد از آن ها کم می کنیم. میانگین داده های جدید کدام است؟
۲	۱ ۱ ۵	۱۴٫۴ (۲)
۳	۲ ۳ ۴ ۷ ۸	۱۵٫۲ (۴)
۴	۱ ۶	

گزینه ۲-۱۳۹۴-متوسط

۱۴. در جدول زیر میانگین کدام است؟

دسته	۱-۴	۴-۷	۷-۱۰	۱۰-۱۳	۱۳-۱۶	(۲)
فراوانی تجمعی	۴	۸	۱۰	۱۴	۱۶	۸ (۱)

(۳) ۷٫۷۵

(۴) ۷٫۵

گزینه ۲-۱۳۹۴-متوسط

۱۵. میانگین طول اضلاع ۱۰ مربع، برابر ۴ و مجموع مساحت های آنها برابر ۲۴۰ است. انحراف معیار طول اضلاع این مربع ها چقدر است؟

(۴) $\sqrt{۲}$

(۳) ۴

(۲) $۲\sqrt{۲}$

(۱) ۸

گزینه ۲-۱۳۹۴-سخت

۱۶. در ۱۲ داده‌ی آماری، واریانس $۱۵/۵$ است. ۴ داده‌ی جدید مساوی با میانگین به آنها اضافه می‌کنیم. واریانس داده‌های جدید کدام است؟

(۱) $۱۱/۵$ (۲) $۱۱/۳۷۵$ (۳) $۱۱/۸۷۵$ (۴) $۱۱/۶۲۵$

-گزینه ۲-۱۳۹۴-سخت

۱۷. در ۱۰ داده‌ی آماری مثبت، مجموع مجزورات داده‌ها، ۸۰۰ و انحراف معیار ۴ است. مجموع تمام داده‌ها کدام است؟

(۱) ۶۰ (۲) ۹۶ (۳) ۸۰ (۴) ۱۰۸

-گزینه ۲-۱۳۹۴-متوسط

۱۸. در نمودار ساقه و برگ مقابل، واریانس داده‌های بیشتر از میانه کدام است؟

ساقه	برگ	(۱) ۱۰	(۲) $۱۲/۶$
۳	۱ ۴ ۵ ۵	(۳) $۱۴/۴$	(۴) $۱۶/۸$
۴	۰ ۲ ۳ ۳		
۵	۱ ۱ ۲		

-گزینه ۲-۱۳۹۴-سخت

۱۹. در اندازه‌گیری ضلع یک مربع به طول ۳ سانتی‌متر، خطای اندازه‌گیری از $\frac{1}{2}$ سانتی‌متر بیشتر نیست. حداکثر خطا در محاسبه‌ی مساحت آن چقدر است؟

(۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{1}{4}$ (۳) ۳ (۴) $\frac{3}{2}$

-گزینه ۲-۱۳۹۴-متوسط

۲۰. کدام متغیرها به ترتیب کیفی اسمی و کمی پیوسته هستند؟

(۱) رنگ اتومبیل، تعداد داوطلبان
(۲) میزان تحصیلات، درصد کنکور
(۳) رنگ چشم، هزینه‌ی تولید
(۴) شدت آلودگی هوا، نوع آلاینده‌ی هوا

-گزینه ۲-۱۳۹۴-آسان

۲۱. در نمودار جعبه‌ای ۳۱ داده‌ی آماری، میانگین دنباله‌های سمت چپ و راست به ترتیب ۱۷ و ۲۶ و میانگین داده‌های دیگر، ۲۰ است. میانگین کل این داده‌ها کدام است؟

(۱) $۲۰/۲۷$ (۲) $۲۰/۴۷$ (۳) $۲۰/۶۸$ (۴) $۲۰/۸۸$

-گزینه ۲-۱۳۹۴-سخت

۲۲. اگر $a+b+c+d=۲۴$ و $a^2+b^2+c^2+d^2=۲۰۰$ ، واریانس داده‌های a, b, c, d کدام است؟

(۱) ۱۲ (۲) ۱۴ (۳) ۱۸ (۴) ۲۰

-گزینه ۲-۱۳۹۴-متوسط

۲۳. به ۸ داده‌ی آماری با میانگین ۱۲ و واریانس ۱۳، ۳ داده‌ی آماری ۱۱، ۱۱ و ۱۴ اضافه می‌شوند. واریانس کل ۱۱ داده چقدر است؟

(۱) $۹/۴۵$ (۲) ۱۰ (۳) $۱۳/۷۵$ (۴) $۱۴/۲۵$

-گزینه ۲-۱۳۹۴-سخت

۲۴. اگر داده‌های آماری ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹ را با نمودار جعبه‌ای نشان دهیم، واریانس داده‌های بین چارک اول و چارک سوم کدام است؟

(۱) ۱ (۲) $\frac{2}{5}$ (۳) ۲ (۴) ۳

-گزینه ۲-۱۳۹۳-متوسط

۲۵. در نمودار جعبه‌ای ۲۴ داده‌ی آماری، میانگین داده‌های دو طرف جعبه با هم و با میانگین داده‌های داخل جعبه برابر است. اگر واریانس داده‌های دو طرف جعبه به ترتیب ۲ و ۴ و واریانس کل داده‌ها ۵ باشد. واریانس داده‌های داخل جعبه کدام است؟

- (۱) ۳ (۲) ۶ (۳) ۷ (۴) ۹

-گزینه ۲-۱۳۹۳-سخت

۲۶. در داده‌های آماری با نمودار سابقه و برگ زیر، میزان پراکندگی داده‌های بیش‌تر از مد و کم‌تر از چارک سوم به ازای یک واحد از میانگین کدام است؟

(۱) $\frac{1}{10}$	(۲) $\frac{1}{11}$	(۳) $\frac{1}{12}$	(۴) $\frac{1}{13}$	برگ	ساقه
				۵ ۵ ۵ ۵	۲
				۸ ۸ ۸ ۶	۳
				۶ ۶ ۶ ۴	۴

-قلم‌چی-۱۳۹۴-سخت

۲۷. در یک دسته بندی داده‌ها، کران پایین دسته‌ی دوم و مرکز دسته‌ی هشتم به ترتیب برابر ۷، ۳۳ است اگر داده‌ها را در ۱۲ طبقه دسته بندی کرده باشیم کران بالای دسته‌ی آخر چقدر است؟

- (۱) ۴۷ (۲) ۵۷ (۳) ۵۱ (۴) ۴۳

-قلم‌چی-۱۳۹۴-سخت

۲۸. اگر سطح زیر نمودار چندبر فراوانی داده‌های دسته‌بندی شده‌ی زیر، برابر ۳۲ و فراوانی دسته‌ی آخر سه برابر فراوانی دسته‌ی سوم باشد، میانگین داده‌ها کدام است؟

(۱) $\frac{1}{8}$	(۲) $\frac{3}{8}$	(۳) $\frac{7}{8}$	(۴) $\frac{3}{5}$	
				$\begin{matrix} (8, 10) \\ (6, 8) \\ (4, 6) \\ (2, 4) \end{matrix}$
				حدود دسته
				$\begin{matrix} y \\ x \\ 5 \\ 3 \end{matrix}$
				فراوانی

-قلم‌چی-۱۳۹۴-سخت

۲۹. اگر داده‌های یک دسته در نمودار دایره‌ای زاویه‌ی 108° را به خود اختصاص دهد و مجموع کل مساحت‌ها در نمودار مستطیلی برابر ۵۰ باشد، مساحت مستطیل مربوط به این دسته از داده‌ها در نمودار مستطیلی کدام است؟

- (۱) ۲۵ (۲) ۳۰ (۳) ۲۰ (۴) ۱۵

-قلم‌چی-۱۳۹۴-سخت

۳۰. در اندازه‌گیری شعاع دایره‌ای به مدل $R = 2 + E$ رسیده‌ایم. حداکثر E چقدر باشد تا خطای مساحت دایره از $\frac{\pi}{4}$ بیشتر نشود؟

- (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{1}{25}$ (۳) $\frac{1}{25}$ (۴) $\frac{1}{2}$

-قلم‌چی-۱۳۹۴-متوسط

۳۱. ۶۰ داده در تعدادی دسته قرار گرفته‌اند به گونه‌ای که فراوانی تجمعی دسته‌های اول تا سوم به ترتیب x و $2x + 1$ و $3x - 2$ بوده و زاویه‌ی متناظر با دسته‌ی دوم در نمودار دایره‌ای برابر 60° است. زاویه‌ی متناظر با دسته‌ی سوم در نمودار دایره‌ای کدام است؟

- (۱) 30° (۲) 36° (۳) 40° (۴) 45°

-قلم‌چی-۱۳۹۴-متوسط

۳۲. اگر میانگین داده‌های x_1, x_2, \dots, x_{10} برابر ۴۰ باشد، میانگین داده‌های $x_1 + 1, x_2 + 2, \dots, x_{10} + 10$ کدام است؟

- (۱) $45\frac{1}{5}$ (۲) ۴۵ (۳) ۵۰ (۴) ۴۱

-قلم‌چی-۱۳۹۴-متوسط

۳۳. مساحت زیر نمودار چندبر فراوانی یک جدول داده‌ها به طول دسته‌ی ۵، برابر 100 می‌باشد اگر داده‌ها در هفت طبقه دسته‌بندی شده و مختصات پنجمین نقطه در نمودار $(25, 8)$ باشد درصد فراوانی نسبی دسته وسط چقدر است؟

- (۱) ۳۲ (۲) ۴۰ (۳) ۴۸ (۴) ۶۴

-قلم‌چی-۱۳۹۴-سخت

۳۴. ۱۰ داده‌ی آماری با انحراف معیار ۱ و میانگین ۵ و ۱۰ داده‌ی دیگر با انحراف معیار ۲ و میانگین ۶ را با یکدیگر ترکیب می‌کنیم. واریانس این ۲۰ داده‌ی جدید کدام است؟

(۱) ۳ (۲) ۳٫۲۵ (۳) ۲ (۴) ۲٫۷۵

-قلم چی-۱۳۹۴-سخت

۳۵. اگر فراوانی مطلق دسته‌ی چهارم از داده‌های دسته‌بندی شده در جدول زیر برابر ۳۰ باشد، تعداد کل داده‌ها کدام عدد می‌تواند باشد؟

دسته‌ها	(۱, ۲)	(۲, ۳)	(۳, ۴)	(۴, ۵)	(۵, ۶)
فراوانی نسبی	۰٫۱	۰٫۳	۰٫۷	x	۱

(۱) ۱۱۰ (۲) ۹۵ (۳) ۸۵ (۴) ۷۰

-قلم چی-۱۳۹۴-سخت

۳۶. در یک جدول توزیع فراوانی شامل ۹ طبقه، حد پایین دسته‌ی چهارم ۱۵ و مرکز دسته‌ی هفتم ۳۹٫۵ می‌باشد. دامنه‌ی تغییرات داده‌های این جدول کدام است؟

(۱) ۶۳ (۲) ۵۷ (۳) ۵۴ (۴) ۷۲

-قلم چی-۱۳۹۴-متوسط

۳۷. باتوجه به جدول توزیع فراوانی زیر، اگر درصد فراوانی نسبی داده‌ی ۴، برابر ۲۰ و فراوانی تجمعی این داده برابر ۱۷ باشد، y کدام است؟

داده‌ها	۱	۲	۳	۴	۵
فراوانی مطلق	۳	y	۵	x	۳

(۱) ۳ (۲) ۴ (۳) ۵ (۴) ۶

-قلم چی-۱۳۹۴-متوسط

۳۸. تعدادی از داده‌های آماری در جدول تنظیم شده است. اگر میانگین این داده‌ها در دسته‌ی (۴, ۶) قرار داشته باشد حداقل عدد طبیعی n کدام است؟

دسته‌ها	۰-۲	۲-۴	۴-۶	۶-۸
فراوانی	۲	$n+۳$	۴	$n-۱$

(۱) ۵ (۲) ۴ (۳) ۳ (۴) ۲

-قلم چی-۱۳۹۴-سخت

۳۹. با توجه به جدول آماری دسته‌بندی شده‌ی زیر، مقدار تقریبی ضریب تغییرات داده‌های x کدام است؟

داده‌ها	۱	۳	۵	۷	۹
فراوانی	۱	۳	۵	۷	۹

(۱) ۰٫۵۵ (۲) ۰٫۰۸ (۳) ۰٫۱ (۴) ۰٫۲

-قلم چی-۱۳۹۴-سخت

۴۰. میانگین داده‌های جدول زیر، با روش سریع کدام است؟

حدود دسته	۱۸-۲۰	۲۰-۲۲	۲۲-۲۴	۲۴-۲۶	۲۶-۲۸	۲۸-۳۰
فراوانی	۷	۱۱	۱۵	۱۲	۹	۲۲٫۹۸

-سنجش-۱۳۹۴-متوسط

۴۱. میانگین و انحراف معیار ۱۸ داده‌ی آماری به ترتیب ۲۵ و ۳ می‌باشد. اگر داده‌های ۲۰، ۲۷ و ۲۸ به آنان افزوده شود، واریانس ۲۱ داده‌ی جدید کدام است؟

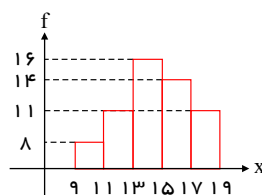
(۱) ۹٫۲۵ (۲) ۹٫۳۶ (۳) ۹٫۵۲ (۴) ۹٫۶۳

-خارج از کشور-۱۳۹۳-متوسط

۴۲. جدول زیر فراوانی نسبی داده‌های دسته‌بندی شده است، با تعیین α ، مقدار واریانس کدام است؟

مرکز دسته	۸	۱۲	۱۶	۲۰
فراوانی نسبی	۰٫۱	۰٫۲۵	۰٫۲	α

-خارج از کشور-۱۳۹۳-سخت

خارج از کشور-۱۳۹۴-متوسط

۴۳. با توجه به نمودار مستطیلی روبه رو، میانگین داده های آماری کدام است؟

- (۱) $14\frac{2}{3}$ (۲) $14\frac{3}{4}$ (۳) $14\frac{4}{5}$ (۴) $14\frac{5}{6}$

۴۴. جدول زیر، فراوانی تجمعی ۲۰ داده ی آماری را نشان می دهد. اگر زاویه ی مرکزی مربوط به دسته با مرکز ۱۳، در نمودار دایره ای ۹۰ درجه باشد، واریانس داده ها کدام است؟

حدود دسته	۸-۱۰	۱۰-۱۲	۱۲-۱۴	۱۴-۱۶	۱۶-۱۸
فراوانی تجمعی	۴	۷	x	۱۷	۲۰

- (۱) $6\frac{8}{9}$ (۲) $7\frac{2}{3}$ (۳) $7\frac{8}{9}$ (۴) $8\frac{2}{3}$

قلم چی-۱۳۹۶-سخت

۴۵. در داده های آماری ۹، ۱۱، ۱۱، ۱۲، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۴، ضریب تغییرات کدام است؟

- (۱) $0\frac{8}{9}$ (۲) $0\frac{9}{10}$ (۳) $0\frac{13}{14}$ (۴) $0\frac{16}{17}$

سراسری-۱۳۸۹-متوسط

۴۶. در نمودار جعبه ای ۳۱ داده ی آماری، میانگین داده های دنباله ی سمت چپ ۱۲ و سمت راست ۲۱ می باشد. اگر میانگین داده های داخل و روی جعبه ۱۵ باشد، میانگین کل این داده ها، تقریباً کدام است؟

- (۱) $15\frac{45}{100}$ (۲) $15\frac{54}{100}$ (۳) $15\frac{67}{100}$ (۴) $15\frac{76}{100}$

سراسری-۱۳۹۲-سخت

۴۷. در مدل سازی ریاضی برای حجم یک مکعب به ضلع تقریبی ۲ سانتی متر، اگر خطای حجم کم تر از یک سانتی متر مکعب باشد، حداکثر خطای اندازه گیری ضلع مکعب، چند میلی متر است؟

- (۱) $0\frac{6}{10}$ (۲) $0\frac{7}{10}$ (۳) $0\frac{8}{10}$ (۴) $0\frac{9}{10}$

خارج از کشور-۱۳۸۹-متوسط

۴۸. در نمودار جعبه ای ۲۰ داده ی آماری، میانگین داده های دنباله ی سمت چپ برابر میانگین داده های دنباله ی سمت راست است. انحراف معیار کدام است؟

- (۱) صفر (۲) $0\frac{5}{10}$ (۳) ۱ (۴) جذر میانه

خارج از کشور-۱۳۹۲-سخت

۴۹. داده های آماری در ۸ طبقه دسته بندی شده اند. بازه ی دسته چهارم به صورت $[26, 29)$ می باشد. اگر این داده ها در ۶ طبقه دسته بندی شوند، مرکز دسته ی پنجم کدام است؟

- (۱) ۳۴ (۲) $34\frac{5}{10}$ (۳) ۳۵ (۴) $35\frac{5}{10}$

خارج از کشور-۱۳۹۰-سخت

۵۰. در داده های آماری ۱۳، ۱۲، ۱۲، ۱۱، ۹، ۸، ۶، ۶، ۴، ۳ و ۳ داده های کم تر از چارک اول و ... بیش تر از چارک سوم را حذف کنید. ضریب تغییرات داده های باقی مانده کدام است؟

- (۱) $0\frac{15}{100}$ (۲) $0\frac{17}{100}$ (۳) $0\frac{21}{100}$ (۴) $0\frac{25}{100}$

خارج از کشور-۱۳۹۰-سخت

۵۱. نمودار ساقه و برگ داده های آماری روبه رو را با نمودار جعبه ای نشان می دهیم. میانگین داده های داخل ورودی جعبه، کدام است؟

ساقه	برگ
۴	۰ ۱ ۲ ۲ ۴ ۵ ۷
۵	۰ ۰ ۱ ۱ ۳ ۴ ۶ ۹
۶	۱ ۲ ۳ ۴ ۴ ۶ ۷ ۷ ۸

- (۱) $54\frac{25}{100}$ (۲) $54\frac{5}{100}$ (۳) $54\frac{75}{100}$ (۴) $55\frac{25}{100}$

خارج از کشور-۱۳۹۳-سخت

۵۲. ضریب تغییرات داده های آماری $1\frac{35}{100}$ می باشد. به ۲ برابر این داده های آماری، عدد $\frac{1}{4}$ میانگین آن ها افزوده شده است. ضریب تغییرات داده های جدید، کدام است؟

۱) ۰٫۹۶	۲) ۱٫۰۸	۳) ۱٫۱۵	۴) ۱٫۲
---------	---------	---------	--------

-خارج از کشور-۱۳۹۴-سخت

۵۳. اگر میانگین داده‌های $۲ - ۳x_1$ ، $۲ - ۳x_2$ ، و $۲ - ۳x_{۲۰}$ برابر $\frac{۱۳}{۴}$ باشد، میانگین داده‌های $۳ - ۴x_1$ ، $۳ - ۴x_2$ ، و $۳ - ۴x_{۲۰}$ کدام است؟

۱) $\frac{۷}{۴}$	۲) ۴	۳) $\frac{۳}{۴}$	۴) ۱
------------------	------	------------------	------

-گزینه ۲-۱۳۹۶-متوسط

۵۴. میانگین داده‌های جدول زیر کدام است؟

۱۰	۷	۴	۱	مرکز دسته‌ها
۴۷	a	۱۸	۲۵	درصد فراوانی نسبی

۱) ۵٫۴۳ ۲) ۷٫۱۲ ۳) ۶٫۳۷ ۴) ۶٫۳۲

-قلم چی-۱۳۹۶-متوسط

۵۵. سه داده‌ی آماری با میانگین ۶ مفروض است. اگر داده‌ی ۲ به آن‌ها اضافه شود، ضریب تغییرات ۴ داده‌ی موجود ۱٫۲ برابر ضریب تغییرات داده‌های قبلی می‌شود. مجموع مربعات ۳ داده‌ی اولیه کدام است؟

۱) ۱۶۸	۲) ۱۴۴	۳) ۱۲۰	۴) ۱۰۸
--------	--------	--------	--------

-قلم چی-۱۳۹۶-سخت

۵۶. در ۶۰۰ داده‌ی آماری با میانگین ۳۶، به سه برابر هر یک از داده‌ها ۵ واحد اضافه می‌کنیم تا داده‌های جدیدی حاصل شود. ضریب تغییرات داده‌های جدید چند برابر ضریب تغییرات داده‌های قبلی است؟

۱) $\frac{۱۰۸}{۱۱۳}$	۲) ۱	۳) $\frac{۳}{۸}$	۴) $\frac{۲۴}{۲۹}$
----------------------	------	------------------	--------------------

-گزینه ۲-۱۳۹۶-متوسط

۵۷. هشتاد داده‌ی آماری در ۷ طبقه دسته‌بندی شده‌اند. اگر ۲۰ داده‌ی جدید به این جدول افزوده شود فراوانی نسبی دسته‌ی وسط تغییر نمی‌کند. نسبت افزایش داده‌های دسته‌ی مذکور به فراوانی مطلق قبلی آن کدام است؟

۱) $\frac{۱}{۸}$	۲) $\frac{۱}{۵}$	۳) $\frac{۱}{۴}$	۴) $\frac{۱}{۶}$
------------------	------------------	------------------	------------------

-سراسری-۱۳۹۰-سخت

۵۸. داده‌های آماری ۱۸، ۷، ۲۰، ۱۶، ۱۷، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۷، ۲۱، ۱۲، ۱۳ را با نمودار جعبه‌ای نشان می‌دهیم. واریانس داده‌های داخل جعبه تقریباً کدام است؟

۱) ۴٫۵۹	۲) ۴٫۹۵	۳) ۵٫۲۴	۴) ۵٫۷۱
---------	---------	---------	---------

-خارج از کشور-۱۳۹۰-سخت

۵۹. هشت داده‌ی آماری با میانگین ۱۱ و انحراف معیار $\sqrt{۱۰}$ داریم. اگر یک داده‌ی جدید با مقدار ۲ به آن‌ها اضافه شود واریانس کل ۹ داده‌ی حاصل تقریباً کدام است؟

۱) ۱۰	۲) ۱۲٫۲	۳) ۱۴٫۷	۴) ۱۶٫۹
-------	---------	---------	---------

-قلم چی-۱۳۹۶-سخت

۶۰. اگر مرکز دسته‌ی هفتم برابر $۱۳٫۵$ و کران بالای دسته‌ی یازدهم برابر ۲۷ باشد، طول دسته کدام است؟

۱) ۱	۲) ۲	۳) ۳	۴) ۴
------	------	------	------

-گزینه ۲-۱۳۹۶-سخت

۶۱. اگر مجموع انحرافات داده‌های جدول داده شده از عدد ۵، صفر باشد، ضریب تغییرات این داده‌ها چه قدر است؟

$[۷, ۹]$	$[۵, ۷]$	$[۳, ۵]$	$[۱, ۳]$	حدود دسته
$a + ۸$	$a + ۷$	۷	۴	فراوانی تجمعی

$$\frac{\sqrt{3}}{5} \quad (۴)$$

$$۳ \quad (۳)$$

$$\sqrt{3} \quad (۲)$$

$$۰٫۶ \quad (۱)$$

-قلم چی-۱۳۹۶-سخت

۶۲. در نمودار ساقه و برگ داده‌های آماری روبه‌رو، واریانس داده‌های بین چارک اول و چارک سوم، کدام است؟

ساقه	برگ					
۳	۲	۳	۴	۴	۶	۹
۴	۰	۱	۳	۵	۵	۷
۵	۱	۲	۴	۷	۸	

$$۱۸٫۴۴ \quad (۴)$$

$$۱۸٫۰۲ \quad (۳)$$

$$۱۷٫۸۲ \quad (۲)$$

$$۱۷٫۲۴ \quad (۱)$$

-سراسری-۱۳۹۵-سخت

۶۳. با توجه به جدول آماری دسته‌بندی شده‌ی مقابل، انحراف معیار داده‌های x کدام است؟

$x - ۱۰$	۳۱	۳۳	۳۵	۳۷	۳۹
فراوانی تجمعی	۴	۱۱	۱۶	۱۹	۲۰

$$\frac{\sqrt{6}}{\sqrt{14}} \quad (۲)$$

$$\frac{\sqrt{14}}{۲} \quad (۴)$$

$$\frac{\sqrt{5}}{\sqrt{15}} \quad (۱)$$

$$\frac{\sqrt{15}}{۲} \quad (۳)$$

-گزینه ۲-۱۳۹۶-سخت

۶۴. ضریب تغییرات، در داده‌های آماری زیر، با فراوانی تجمعی داده شده کدام است؟

مرکز دسته	۶	۸	۱۰	۱۲	۱۴
فراوانی تجمعی	۷	۱۶	۳۳	۴۴	۵۰

$$۰٫۱۸ \quad (۲)$$

$$۰٫۲۸ \quad (۴)$$

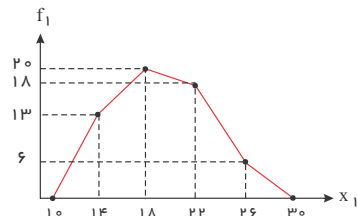
$$۰٫۱۶ \quad (۱)$$

$$۰٫۲۴ \quad (۳)$$

-سراسری-۱۳۹۶-سخت

۶۵. از داده‌های آماری با نمودار چندبر فراوانی مقابل، سه داده‌ی ۱۵، ۱۷ و ۱۹ حذف شده است. در نمودار دایره‌ای داده‌های جدید،

بزرگ‌ترین زاویه‌ی مرکزی نظیر دسته‌ها چند درجه است؟

$$۱۱۰^\circ \quad (۲)$$

$$۱۲۰^\circ \quad (۴)$$

$$۱۰۵^\circ \quad (۱)$$

$$۱۱۵^\circ \quad (۳)$$

-گزینه ۲-۱۳۹۶-متوسط

۶۶. در جدول مقابل، فراوانی نسبی یک سری داده، دسته‌بندی شده است. واریانس این داده‌ها چقدر است؟

مرکز دسته	۲	۶	۱۰	۱۴
فراوانی نسبی	۰٫۱	۰٫۲۵	۰٫۲	x

$$۱۷٫۶ \quad (۴)$$

$$۱۷٫۲ \quad (۳)$$

$$۱۶٫۸ \quad (۲)$$

$$۱۶٫۵ \quad (۱)$$

-گزینه ۲-۱۳۹۶-سخت

۶۷. در نمودار دایره‌ای ۹۶ داده‌ی آماری دسته‌بندی شده، زاویه‌ی مرکزی دسته‌ی $(۱۸, ۲۲)$ ، برابر با ۴۵° است. کدام یک از نقاط زیر قطعاً روی نمودار چندبر فراوانی قرار دارد؟

- (۱) $(۱۸, ۱۲)$ (۲) $(۲۰, ۱۶)$ (۳) $(۱۸, ۱۶)$ (۴) $(۲۰, ۱۲)$

-قلم چی-۱۳۹۶-متوسط

۶۸. باتوجه به نمودار ساقه و برگ روبه‌رو، میانگین داده‌های کمتر از ۵۳ و بزرگتر از ۳۵، کدام است؟

ساقه	برگ		
۳	۰ ۲ ۲ ۵ ۷ ۹ ۹	$۴۳,۲$ (۲)	$۴۲,۳$ (۱)
۴	۱ ۲ ۳ ۳ ۸ ۸	$۴۴,۲$ (۴)	$۴۳,۴$ (۳)
۵	۲ ۳ ۴ ۶ ۷ ۹		

-گزینه ۲-۱۳۹۶-آسان

۶۹. در جدول روبه‌رو، میانگین داده‌ها برابر $۱۴,۵$ است. a کدام است؟

حدود دسته	۱۰-۱۲	۱۲-۱۴	۱۴-۱۶	۱۶-۱۸
فراوانی	۴	۷	a	۹
		۱۰ (۴)	۵ (۳)	۴ (۲)
				۲ (۱)

-گزینه ۲-۱۳۹۶-سخت

۷۰. انحراف معیار داده‌های ۲، ۴، ۶، ۸ و ۱۰ چقدر است؟

- (۱) $\sqrt{۲}$ (۲) $۲\sqrt{۲}$ (۳) $۳\sqrt{۲}$ (۴) $۴\sqrt{۲}$

-گزینه ۲-۱۳۹۶-متوسط

۷۱. ضریب تغییرات یک سری داده با میانگین \bar{x} ، برابر $۷,۰$ است. اگر از هریک از داده‌ها ۴ واحد کم کنیم، ضریب تغییرات داده‌های جدید $۷۵,۰$ می‌شود. انحراف معیار داده‌ها کدام است؟

- (۱) $۲,۴$ (۲) $۴,۲$ (۳) ۴ (۴) ۲

-گزینه ۲-۱۳۹۶-سخت

۷۲. ده مربع در اختیار داریم که میانگین مساحت آن‌ها برابر ۳۲ و مجموع طول تمام اضلاع آن‌ها برابر ۱۲۰۰ است. انحراف معیار محیط مربع‌ها کدام است؟

- (۱) $۲\sqrt{۷}$ (۲) ۷ (۳) ۲۸ (۴) $۴\sqrt{۷}$

-گزینه ۲-۱۳۹۶-سخت

۷۳. داده‌های آماری در ۱۵ طبقه با طول یکسان دسته‌بندی شده‌اند. حدود دسته‌ی اول به صورت $[۱۴, ۱۸)$ است. اگر این داده‌ها در ۶ دسته با طول یکسان دسته‌بندی شوند، مرکز دسته‌ی سوم در دسته‌بندی جدید کدام است؟ (کران پائین دسته‌ی اول و کران بالای دسته‌ی آخر در دودسته‌بندی یکسان است و به ترتیب کوچک‌ترین و بزرگ‌ترین داده‌ها هستند.)

- (۱) ۲۴ (۲) ۳۴ (۳) ۳۹ (۴) ۴۴

-قلم چی-۱۳۹۶-متوسط

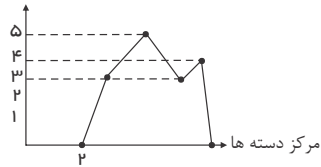
۷۴. اگر فراوانی نسبی دسته‌های اول و دوم یک جدول فراوانی به ترتیب $۳۵,۰$ و $۴,۰$ و فراوانی تجمعی دسته‌ی آخر برابر ۲۰ باشد، فراوانی تجمعی دسته‌ی دوم چه قدر است؟

- (۱) ۱۰ (۲) ۱۲ (۳) ۱۵ (۴) ۱۷

-قلم چی-۱۳۹۶-متوسط

۷۵. اگر مساحت زیر نمودار چندبر فراوانی زیر، ۴۵ باشد، حدود دسته‌ای که فراوانی آن ۴ است، کدام است؟ (طول دسته‌ها برابر است.)

فراوانی تجمعی

(۲) (۱۲, ۱۵)
(۴) (۱۱٫۵, ۱۴٫۵)

(۱) (۱۲٫۵, ۱۵٫۵)
(۳) (۱۱, ۱۴)

-قلم چی-۱۳۹۶-سخت

۷۶. «نوع گوشی همراه اعضای خانواده» و «رکورد پرتاب نیزه یک نفر در المپیک» به ترتیب کدام نوع متغیر هستند؟

(۱) متغیر کیفی ترتیبی - متغیر کیفی اسمی (۲) متغیر کیفی ترتیبی - متغیر کمی گسسته

(۳) متغیر کیفی اسمی - متغیر کمی پیوسته (۴) متغیر کیفی اسمی - متغیر کمی گسسته

-قلم چی-۱۳۹۶-آسان

۷۷. اگر میانگین و واریانس ۶ داده‌ی آماری به ترتیب ۱۲ و ۳ باشد و داده‌های (۸, ۱۰ و ۱۸) را به داده‌های قبلی اضافه کنیم، واریانس ۹ داده‌ی نهایی کدام است؟

(۱) $\frac{۷۴}{۹}$ (۲) صفر (۳) $\frac{۸۰}{۹}$ (۴) $\frac{۲۵}{۳}$

-قلم چی-۱۳۹۶-سخت

۷۸. برای ۱۰ داده‌ی آماری مثبت، انحراف معیار ۵٫۰ و مجموع مجزورات داده‌ها ۶۵ است. میانگین آن‌ها کدام است؟

(۱) ۲ (۲) ۲٫۵ (۳) ۰٫۲۵ (۴) ۰٫۵

-قلم چی-۱۳۹۶-متوسط

۷۹. یک جامعه با اندازه‌ی ۱۲ و واریانس ۱۲٫۶، با جامعه‌ی دیگری به اندازه‌ی ۲۴ و واریانس ۷٫۲، تشکیل جامعه‌ی جدیدی داده‌اند. اگر میانگین این دو جامعه یکسان باشد، انحراف معیار جامعه‌ی جدید، کدام است؟

(۱) $\frac{۲}{۹}$ (۲) ۳ (۳) $\frac{۳}{۱}$ (۴) $\frac{۳}{۲}$

-سراسری-۱۳۹۶-سخت

گروه مشاوره خاکسار

وقت : دقیقه

تاریخ :

تعداد سوالات: ۷۹

نام و نام خانوادگی :

موضوع ۱. آمار و مدل سازی

۱. گزینه ۱ در ابتدا میانگین امتیازات دو نفر را بدست می آوریم.

$$\bar{x}_1 = \frac{7+9+8+9+7}{5} = 8, \quad \bar{x}_2 = \frac{10+8+6+7+9}{5} = 8$$

حال که میانگین ها برابر است دقت کاری نفری بیشتر است که ضریب تغییراتش کمتر باشد.

$$\sigma_1^2 = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N (x_i - \bar{x})^2 = \frac{(7-8)^2 + (9-8)^2 + (8-8)^2 + (9-8)^2 + (7-8)^2}{5} = \frac{4}{5}$$

$$\sigma_2^2 = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N (x_i - \bar{x})^2 = \frac{(10-8)^2 + (8-8)^2 + (6-8)^2 + (7-8)^2 + (9-8)^2}{5} = \frac{10}{5}$$

چون میانگین ها برابر هستند بنابراین ضریب تغییرات نسبت مستقیم با واریانس دارد پس دقت نفر اول بیشتر است.

$$\sigma_1^2 < \sigma_2^2 \Rightarrow CV_1 < CV_2$$

۲. گزینه ۱ داده ها را از کوچک به بزرگ مرتب می کنیم.

$$9, 11, 11, 12, 14, 14, 15, 15, 16, 17, 18 \rightarrow \underbrace{\quad}_{\text{میان}} \quad 16 = \text{چارک سوم} \quad \text{و} \quad 11 = \text{چارک اول}$$

داده های داخل جعبه عبارتند از: ۱۵, ۱۴, ۱۴, ۱۲, ۱۱. می توانیم برای راحتی کار از همه داده ها ۱۱ واحد کم کنیم (انحراف معیار

تغییر نمی کند) و داده های جدید عبارتند از: ۴, ۳, ۳, ۱.

$$\bar{x} = \frac{1+3+3+4+4}{5} = \frac{15}{5} = 3$$

$$\sigma^2 = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N (x_i - \bar{x})^2 = \frac{1}{5} \left((1-3)^2 + (3-3)^2 + (3-3)^2 + (4-3)^2 + (4-3)^2 \right)$$

$$= \frac{6}{5} = 1.2 \Rightarrow \sigma = \sqrt{1.2} \approx 1.1$$

۳. گزینه ۴ ابتدا جدول داده شده را با فراوانی مطلق می نویسیم:

مرکز دسته	۳۳	۳۷	۴۱	۴۵	۴۹
فراوانی مطلق	۷	۱۰	۱۵	۱۲	$a - 44$

برای راحتی در محاسبات از تمام داده ها ۴۰ واحد کم می کنیم بنابراین از میانگین هم ۴۰ واحد کم می شود.

$$\bar{x} = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N F_i x_i \rightarrow 1 = \frac{1}{a} ((7 \times (-7)) + (10 \times (-3)) + (15 \times 1) + (12 \times 5) + ((a - 44) \times 9))$$

$$\rightarrow a = -49 - 30 + 15 + 60 + 9a - 396 \rightarrow 8a = 400 \rightarrow a = 50$$

دسته ی (۳۹, ۴۳] دسته ای است که مرکزش ۴۱ است.

$$d_i = \frac{360}{N} \times F_i = \frac{360}{50} \times 15 = 108^\circ$$

۴. گزینه ۱ مراکز دسته ها به ترتیب ۱۱, ۱۵, ۱۹, ۲۳, ۲۷ می باشد.

برای راحتی در محاسبات از تمام داده ها ۱۹ واحد کم می کنیم.

$$\bar{x} - 19 = \frac{1}{15+x} ((3 \times (-8)) + (4 \times (-4)) + (7 \times 0) + (x \times 4) + (1 \times 8))$$

$$\rightarrow -0.6 = \frac{1}{15+x} (-24 - 16 + 4x + 8) \rightarrow -0.6 = \frac{4x - 32}{x + 15}$$

$$\rightarrow -0.6x - 9 = 4x - 32 \rightarrow 4.6x = 23 \rightarrow x = 5$$

$$d_i = \frac{360}{N} \times F_i = \frac{360}{15+5} \times 5 = 9.0^\circ$$

۵. گزینه ۲

$$C = \frac{R}{n} \Rightarrow C = \frac{52-31}{7} = \frac{21}{7} = 3$$

طول دسته‌ها ۳ می‌باشد بنابراین می‌توان کران پایین دسته‌ی وسط یعنی دسته‌ی چهارم را پیدا کرد.

$$Min + 3C = 31 + 9 = 40 = \text{کران پایین دسته‌ی چهارم}$$

پس دسته‌ی وسط $[40, 43]$ است می‌دانیم مجموع درصد فراوانی‌های نسبی برابر ۱۰۰ است بنابراین می‌توان درصد داده‌هایی که در این بازه قرار می‌گیرند را بدست آورد.

$$37 + x + 48 = 100 \Rightarrow x = 15$$

بنابراین ۱۵ درصد کل داده‌ها در دسته وسط قرار می‌گیرند یعنی: $15 \times \frac{100}{100} = 15$.

۶. گزینه ۲

داده‌ها با یک رقم اعشار نشان داده شده‌اند یعنی $\boxed{9.4}$ عدد ۹٫۴ است. برای راحتی در محاسبات به این صورت عمل می‌کنیم:
در سطر اول ۸ داده داریم که قسمت صحیح آن‌ها ۸ است پس مجموعه‌شان ۶۴ می‌شود و مجموع قسمت‌های اعشاری در سطر اول برابر $\frac{2}{3}$ می‌باشد.

در سطر دوم ۸ داده داریم که قسمت صحیح آن‌ها ۹ است پس مجموعه‌شان ۷۲ می‌شود و مجموع قسمت‌های اعشاری در سطر دوم برابر $\frac{2}{3}$ می‌باشد.

در سطر سوم ۴ داده داریم که قسمت صحیح آن‌ها ۱۰ است پس مجموعه‌شان ۴۰ می‌شود و مجموع قسمت‌های اعشاری در سطر سوم برابر $\frac{6}{10}$ می‌باشد.

$$\bar{x} = \frac{(8 \times 8) + \frac{2}{3} + (8 \times 9) + \frac{2}{3} + (4 \times 10) + \frac{6}{10}}{20} = \frac{181.2}{20} = 9.06$$

۷. گزینه ۴

$$\bar{x} = 15 \Rightarrow \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_8}{8} = 15 \Rightarrow x_1 + x_2 + \dots + x_8 = 120$$

$$\sigma^2 = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N (x_i - \bar{x})^2 = 4 \Rightarrow \frac{1}{8} ((x_1 - 15)^2 + (x_2 - 15)^2 + \dots + (x_8 - 15)^2) = 4$$

$$\Rightarrow (x_1 - 15)^2 + (x_2 - 15)^2 + \dots + (x_8 - 15)^2 = 32$$

چون میانگین دو عدد ۱۲ و ۱۸ برابر ۱۵ است پس در ده داده‌ی حاصل میانگین تغییر نمی‌کند.

$$\sigma_{\text{جدید}}^2 = \frac{1}{10} ((x_1 - 15)^2 + (x_2 - 15)^2 + \dots + (x_8 - 15)^2 + (12 - 15)^2 + (18 - 15)^2)$$

$$= \frac{1}{10} (32 + 9 + 9) = \frac{50}{10} = 5$$

۸. گزینه ۴ تعداد کل دانش‌آموزان که وزن کشی شده‌اند برابر است با:

$$= 8 + 9 + 12 + 15 + 6 + 5 = 55$$

با توجه به این که نسبت تعداد دانش آموزان با وزن کم تر از ۵۰ مورد نظر است. بنابراین داریم:

$$۵۰ = ۴۴ = ۱۵ + ۱۲ + ۹ + ۸ = \text{فراوانی وزن کم تر از } ۵۰$$

در نتیجه درصد این دانش آموزان برابر است با:

$$۵۰ = ۸۰ = \frac{۴۴}{۵۵} \times ۱۰۰ = \frac{\text{فراوانی وزن کم تر از } ۵۰}{\text{مجموع فراوانی ها}} \times ۱۰۰$$

۹. گزینه ۱ وقتی از داده ها ۴۴ واحد کم می کنیم از میانگین نیز ۴۴ واحد کم می شود ولی انحراف معیار تغییر نمی کند.

$$\bar{x} = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^n F_i x_i \rightarrow \bar{x} - ۴۴ = \frac{1}{۲۰} ((۴ \times (-۳)) + (۷ \times (-۱)) + (۵ \times ۱) + (۳ \times ۳) + (۱ \times ۵))$$

$$\rightarrow \bar{x} - ۴۴ = ۰ \rightarrow \bar{x} = ۴۴$$

$$\sigma^2 = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^n F_i (x_i - \bar{x})^2 \rightarrow \sigma^2 = \frac{1}{۲۰} (۴(-۳)^2 + ۷(-۱)^2 + ۵(۱)^2 + ۳(۳)^2 + ۱(۵)^2)$$

$$= \frac{1}{۲۰} (۳۶ + ۷ + ۵ + ۲۷ + ۲۵) = \frac{۱۰۰}{۲۰} = ۵ \rightarrow \sigma = \sqrt{۵}$$

$$CV = \frac{\sigma}{\bar{x}} = \frac{\sqrt{۵}}{۴۴} \sim \frac{۲.۲}{۴۴} = ۰.۰۵$$

۱۰. گزینه ۴

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_{۲۱} + ۱۰ + ۱۵ + ۴۵ + ۵۰}{۲۵} = ۳۰$$

$$\Rightarrow x_1 + x_2 + \dots + x_{۲۱} + ۱۲۰ = ۷۵۰ \Rightarrow x_1 + x_2 + \dots + x_{۲۱} = ۶۳۰$$

$$\bar{x}_{\text{جدید}} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_{۲۱}}{۲۱} = \frac{۶۳۰}{۲۱} = ۳۰$$

$$\sigma^2 = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^{۲۵} (x_i - \bar{x})^2 \Rightarrow ۶۴ = \frac{1}{۲۵} \sum_{i=1}^{۲۵} (x_i - \bar{x})^2 \Rightarrow \sum_{i=1}^{۲۵} (x_i - \bar{x})^2 = ۱۶۰۰$$

اما مجموع مربعات انحراف از میانگین ۴ داده ی ناجور برابر است با:

$$(۱۰ - ۳۰)^2 + (۱۵ - ۳۰)^2 + (۴۵ - ۳۰)^2 + (۵۰ - ۳۰)^2 = ۱۲۵۰$$

$$۱۲۵۰ + \sum_{i=1}^{۲۱} (x_i - \bar{x})^2 = ۱۶۰۰ \Rightarrow \sum_{i=1}^{۲۱} (x_i - \bar{x})^2 = ۳۵۰$$

حال به راحتی می توانیم واریانس ۲۱ داده ی باقی مانده را حساب کنیم.

$$\sigma^2 = \frac{\sum_{i=1}^{۲۱} (x_i - \bar{x})^2}{N} = \frac{۳۵۰}{۲۱} = ۱۶.۶۶$$

۱۱. گزینه ۲

در رسم نمودار چند بر فراوانی، مرکز دسته به عنوان مولفه ی اول و فراوانی مطلق دسته به عنوان مولفه ی دوم در نظر گرفته می شود:

$$۸ = ۶۳ - ۷۱ = \text{فراوانی مطلق} \quad \text{و} \quad \frac{۳۲ + ۳۷}{۲} = ۳۴.۵ = \text{مرکز دسته}$$

پس نقطه ی (۳۴.۵, ۸) در رسم نمودار چند بر فراوانی به کار می رود.

۱۲. گزینه ۴

ابتدا داده‌ها را مرتب شده می‌نویسیم.

$$21, 22, 24, 27, 33, 33, 35, 36, 40, 41, 42, 49$$

$$Q_1 = \frac{24+27}{2} = 25,5, \quad Q_3 = \frac{40+41}{2} = 40,5$$

حال، میانگین داده‌های بین ۲۵٫۵ و ۴۰٫۵ را بدست می‌آوریم.

$$\bar{x} = \frac{27+33+33+35+36+40}{6} = \frac{204}{6} = 34$$

۱۳. گزینه ۲

$$\bar{x} = \frac{21+21+25+32+33+34+37+38+41+46}{10} = \frac{328}{10} = 32,8$$

حال، کافی است که میانگین را نصف کرده و سپس دو واحد از آن کم کنیم.

$$\frac{32,8}{2} - 2 = 16,4 - 2 = 14,4$$

۱۴. گزینه ۳ ابتدا مرکز دسته و فراوانی مطلق هر دسته را به دست می‌آوریم و می‌دانیم اختلاف فراوانی جمعی دو دسته ی i ام و $(i+1)$ ام، فراوانی مطلق دسته ی $(i+1)$ ام را می‌دهد.

مرکز دسته	۲٫۵	۵٫۵	۸٫۵	۱۱٫۵	۱۴٫۵
فراوانی	۴	۴	۲	۴	۲

$$\bar{x} = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N F_i x_i \rightarrow \bar{x} = \frac{1}{16} ((4 \times 2,5) + (4 \times 5,5) + (2 \times 8,5) + (4 \times 11,5) + (2 \times 14,5))$$

$$= \frac{10 + 22 + 17 + 46 + 29}{16} = \frac{124}{16} = 7,75$$

۱۵. گزینه ۲ اگر x_i طول ضلع مربع باشد در این صورت $\sum_{i=1}^N x_i^2 = 240$ و $\bar{x} = 4$ است.

$$\sigma^2 = \frac{\sum_{i=1}^N x_i^2}{N} - (\bar{x})^2 = \left(\frac{240}{16} \right) - (4)^2 = 24 - 16 = 8 \Rightarrow \sigma = 2\sqrt{2}$$

۱۶. گزینه ۴

$$\sigma^2 = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N (x_i - \bar{x})^2 \rightarrow 15,5 = \frac{1}{12} \sum_{i=1}^{12} (x_i - \bar{x})^2 \rightarrow \sum_{i=1}^{12} (x_i - \bar{x})^2 = 186$$

اگر ۴ داده‌ی جدید مساوی با میانگین به داده‌ها اضافه کنیم، $\sum_{i=1}^{16} (x_i - \bar{x})^2$ همان ۱۸۶ است و تغییر نمی‌کند چون تفاضل داده‌های

جدید از میانگین برابر صفر است.

واریانس ۱۶ داده‌ی جدید عبارت است از:

$$\sigma^2 = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N (x_i - \bar{x})^2 \rightarrow \sigma^2 = \frac{1}{16} \sum_{i=1}^{16} (x_i - \bar{x})^2 = \frac{1}{16} (186) = 11,625$$

۱۷. گزینه ۳

$$\sigma^2 = \frac{\sum_{i=1}^N x_i^2}{N} - (\bar{x})^2 \rightarrow 16 = \frac{800}{10} - (\bar{x})^2 \rightarrow \bar{x}^2 = 64 \rightarrow \bar{x} = 8$$

$$\Rightarrow \frac{x_1 + \dots + x_{10}}{10} = 8 \Rightarrow x_1 + \dots + x_{10} = 80$$

۱۸. گزینه ۴ در یازده داده‌ی نمودار ساقه و برگ، داده‌ی ششم یعنی ۴۲، میانه است و داده‌های بیشتر از میانه عبارتند از:

۴۳، ۴۳، ۵۱، ۵۱، ۵۲

$$\bar{x} = \frac{43+43+51+51+52}{5} = \frac{240}{5} = 48$$

$$\sigma^2 = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N (x_i - \bar{x})^2$$

$$\sigma^2 = \frac{1}{8} ((13-18)^2 + (13-18)^2 + (51-18)^2 + (51-18)^2 + (52-18)^2)$$

$$= \frac{1}{8} (50 + 18 + 16) = \frac{84}{8} = 10.5$$

۱۹. گزینه ۳

$E \leq \frac{1}{3}$
 $a = 3 + E \Rightarrow S = a^2 = (3 + E)^2 = 9 + 6E + E^2 \Rightarrow$ خطای مساحت $= 6E \rightarrow$ خطای مساحت ≤ 3
 ۲۰. گزینه ۳ رنگ چشم، متغیر کیفی اسمی و هزینه ی تولید، متغیر کمی پیوسته هستند.

۲۱. گزینه ۳ در ۳۱ داده، داده ی شانزدهم میانه است. سپس در ۱۵ داده ی اول داده ی هشتم چارک اول بوده و در ۱۵ داده ی دوم نیز داده ی هشتمی چارک سوم است، پس در هر دنباله ۷ داده داریم و رو و درون جعبه هم ۱۷ داده هست.

$$\text{میانگین ۷ داده} = 17 \rightarrow \text{مجموع ۷ داده} = 7 \times 17 = 119$$

$$\text{میانگین ۷ داده} = 26 \rightarrow \text{مجموع ۷ داده} = 7 \times 26 = 182$$

$$\text{میانگین ۱۷ داده} = 20 \rightarrow \text{مجموع ۱۷ داده} = 17 \times 20 = 340$$

$$\text{میانگین کل داده ها} = \frac{119 + 182 + 340}{31} = \frac{641}{31} = 20,68$$

۲۲. گزینه ۲

$$\bar{x} = \frac{\text{مجموع داده ها}}{\text{تعداد کل داده ها}} = \frac{24}{4} = 6$$

$$\sigma^2 = \frac{\sum_{i=1}^N x_i^2}{N} - (\bar{x})^2 = \frac{200}{4} - (6)^2 = 50 - 36 = 14$$

۲۳. گزینه ۲

$$\sigma^2 = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N (x_i - \bar{x})^2 \rightarrow \sigma_1^2 = \frac{1}{8} \sum_{i=1}^8 (x_i - 12)^2 = 13 \Rightarrow \sum_{i=1}^8 (x_i - 12)^2 = 13 \times 8 = 104$$

$$\text{با اضافه کردن داده های ۱۱، ۱۱ و ۱۴ میانگین تغییری نمی کند زیرا } \bar{x} = \frac{11 + 11 + 14}{3} = 12 \text{ است.}$$

بنابراین واریانس جدید برابر است با:

$$\sigma_2^2 = \frac{1}{11} \sum_{i=1}^{11} (x_i - 12)^2 = \frac{1}{11} \left(\sum_{i=1}^8 (x_i - 12)^2 + (11 - 12)^2 + (11 - 12)^2 + (14 - 12)^2 \right) = \frac{104 + 2 + 4}{11} = 10$$

۲۴. گزینه ۳

$$11, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 \rightarrow Q_1 = \frac{2+3}{2} = 2,5, \quad Q_3 = \frac{7+8}{2} = 7,5$$

بنابراین باید واریانس داده های ۷ و ۶ و ۵ و ۴ و ۳ را بدست آوریم.

$$\bar{x} = \frac{3+4+5+6+7}{5} = \frac{25}{5} = 5$$

$$\sigma^2 = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N (x_i - \bar{x})^2 = \frac{1}{5} ((3-5)^2 + (4-5)^2 + (5-5)^2 + (6-5)^2 + (7-5)^2)$$

$$= \frac{1}{5} (4 + 1 + 0 + 1 + 4) = \frac{10}{5} = 2$$

۲۵. گزینه ۳ چارک اول، میانگین داده‌های ششم و هفتم و چارک سوم، میانگین داده‌های هجدهم و نوزدهم است بنابراین در هر طرف جعبه ۶ داده و ۱۲ داده در داخل جعبه قرار دارند.

اگر میانگین داده‌های دو طرف جعبه و داخل جعبه، α باشد در این صورت میانگین کل داده‌ها نیز α خواهد بود.

$$\sigma^2 = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N (x_i - \bar{x})^2 \rightarrow \begin{cases} \sigma_1^2 = \frac{1}{6} \sum_{i=1}^6 (x_i - \alpha)^2 = 2 \rightarrow \sum_{i=1}^6 (x_i - \alpha)^2 = 12 \\ \sigma_2^2 = \frac{1}{12} \sum_{i=7}^{18} (x_i - \alpha)^2 = a \rightarrow \sum_{i=7}^{18} (x_i - \alpha)^2 = 12a \\ \sigma_3^2 = \frac{1}{6} \sum_{i=19}^{24} (x_i - \alpha)^2 = 4 \rightarrow \sum_{i=19}^{24} (x_i - \alpha)^2 = 24 \end{cases}$$

$$\sigma_{\text{کل}}^2 = \frac{1}{24} (12 + 12a + 24) = \frac{36 + 12a}{24} = 5 \Rightarrow \frac{12(3+a)}{24} = 5 \rightarrow \frac{3+a}{2} = 5 \rightarrow 3+a = 10 \rightarrow a = 7$$

۲۶. گزینه ۴ در یازده داده‌ی نمودار، داده‌ی نهم یعنی ۴۶ چارک سوم است و ۲۵ چون بیشترین فراوانی را دارد مد می‌باشد. پس داده‌های بیش‌تر از مد و کم‌تر از چارک سوم عبارتند از: ۳۶، ۳۸، ۳۸، ۴۴

$$\bar{x} = \frac{36 + 38 + 38 + 44}{4} = \frac{156}{4} = 39$$

میزان پراکندگی به ازای یک واحد از میانگین یعنی همان ضریب تغییرات داده‌ها، بنابراین ضریب تغییرات را محاسبه می‌کنیم:

$$\sigma^2 = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N (x_i - \bar{x})^2 = \frac{1}{4} ((36 - 39)^2 + (38 - 39)^2 + (38 - 39)^2 + (44 - 39)^2)$$

$$= \frac{9 + 1 + 1 + 25}{4} = \frac{36}{4} = 9 \Rightarrow \sigma = 3 \Rightarrow CV = \frac{\sigma}{\bar{x}} = \frac{3}{39} = \frac{1}{13}$$

۲۷. گزینه ۳ اگر کران پایین، کران بالا و مرکز دسته‌ی i ام را به ترتیب با a_i ، b_i و x_i و طول دسته را با C نمایش دهیم خواهیم داشت:

$$\begin{cases} x_8 = a_8 + \frac{C}{2} = 33 \xrightarrow{a_8=7} 7 + \frac{13C}{2} = 33 \rightarrow \frac{13C}{2} = 26 \rightarrow C = 4 \\ a_8 = a_7 + 6C \\ b_{12} = a_{12} + C \rightarrow b_{12} = a_7 + 11C = 7 + (11 \times 4) = 51 \\ a_{12} = a_7 + 10C \end{cases}$$

۲۸. گزینه ۲ می‌دانیم سطح زیر نمودار چندبر فراوانی برابر است با:

$S =$ طول دسته \times مجموع فراوانی‌ها

$$S = (3 + 5 + x + y)(2) = 32 \Rightarrow x + y = 8 \quad (*)$$

(دقت کنید که تفاضل هر دو مرکز دسته‌ی متوالی برابر طول دسته است.) از طرفی فراوانی دسته‌ی آخر، ۳ برابر فراوانی دسته‌ی سوم است، بنابراین:

$$y = 3x \xrightarrow{(*)} 4x = 8 \Rightarrow x = 2 \Rightarrow y = 3 \times 2 = 6$$

حدود دسته	$[2, 4)$	$[4, 6)$	$[6, 8)$	$[8, 10]$
مرکز دسته	۳	۵	۷	۹
فراوانی	۳	۵	۲	۶

$$\bar{x} = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N F_i x_i$$

$$\bar{x} = \frac{1}{16} ((3 \times 3) + (5 \times 5) + (2 \times 7) + (6 \times 9)) = \frac{102}{16} = \frac{51}{8} = 6\frac{3}{8}$$

۲۹. گزینه ۴

$$d_i = \frac{360}{N} \times F_i \Rightarrow 108 = \frac{360}{N} \times F_i \Rightarrow \frac{F_i}{N} = \frac{108}{360} \rightarrow \text{فراوانی نسبی دسته ی } i\text{ام} = 0.3$$

$$\frac{\text{مساحت مستطیل مربوط به دسته ی } i\text{ام}}{\text{مساحت کل مستطیل ها}} = \frac{x}{50} = 0.3 \rightarrow x = 15$$

۳۰. گزینه ۲

$$S = \pi R^2 = \pi(2 + E)^2 = \pi(4 + 4E + E^2) \approx 4\pi + 4\pi E$$

$$4\pi E \leq \frac{\pi}{2} \Rightarrow E \leq \frac{1}{8} \Rightarrow E_{Max} = 0.125$$

۳۱. گزینه ۲ اختلاف فراوانی تجمعی دو دسته ی i ام و $(i+1)$ ام، فراوانی مطلق دسته ی $(i+1)$ ام را می دهد بنابراین فراوانی مطلق دسته های دوم و سوم به ترتیب برابر $x+1$ و $x-3$ است.

$$d_i = \frac{360}{N} F_i \rightarrow 60 = \frac{360}{60} \times F_i \rightarrow F_i = 10$$

پس $10 = x+1$ و در نتیجه $x = 9$ است. بنابراین فراوانی مطلق دسته ی سوم برابر است با $x-3 = 6$ و زاویه ی متناظر با آن در نمودار دایره ای برابر است با:

$$d_i = \frac{360}{N} F_i \rightarrow d_3 = \frac{360}{60} \times 6 = 36^\circ$$

۳۲. گزینه ۱

$$\bar{x} = 40 = \frac{x_1 + \dots + x_{10}}{10} \Rightarrow x_1 + \dots + x_{10} = 400$$

$$\bar{x}' = \frac{(x_1 + 1) + \dots + (x_{10} + 10)}{10} = \frac{400 + (1 + 2 + \dots + 10)}{10} = \frac{400 + \frac{10(11)}{2}}{10} = \frac{400 + 55}{10} = \frac{455}{10} = 45.5$$

توجه کنید که $1 + 2 + 3 + \dots + n = \frac{n(n+1)}{2}$ می باشد.

۳۳. گزینه ۲ مساحت زیرنمودار چندبر فراوانی با مساحت زیرنمودار مستطیلی برابر است و در نمودار مستطیلی باتوجه به این که طول دسته ۵ می باشد. پس:

$$\text{مساحت مستطیل ها} = N \cdot C \rightarrow 5N = 100 \rightarrow N = 20$$

پس تعداد کل داده ها ۲۰ می باشد. از طرفی در نمودار چندبر فراوانی دو نقطه با فراوانی صفر قبل از مرکز دسته ی اول و بعد از دسته ی آخر در نظر می گیریم یعنی پنجمین نقطه همان مختصات دسته ی وسط را مطرح کرده و منظور از $(25, 8)$ آن است که فراوانی دسته ی وسط برابر ۸ است. داریم:

$$\text{درصد فراوانی نسبی دسته ی وسط} = \frac{\begin{array}{c} \text{فراوانی مطلق} \\ \downarrow \\ 8 \\ \downarrow \\ 20 \end{array}}{\begin{array}{c} \text{تعداد کل داده ها} \end{array}} \times 100 = 40$$

۳۴. گزینه ۴ باتوجه به رابطه‌ی $\sigma^2 = \frac{\sum_{i=1}^N x_i^2}{N} - (\bar{x})^2$ در هر گروه از داده‌ها، مجموع مربعات داده‌ها را به دست می‌آوریم:

$$\begin{cases} 1^2 = \frac{\sum_{i=1}^{10} (a_i)^2}{10} - 5^2 \Rightarrow \sum_{i=1}^{10} (a_i)^2 = 260 \\ 2^2 = \frac{\sum_{i=1}^{10} (b_i)^2}{10} - 6^2 \Rightarrow \sum_{i=1}^{10} (b_i)^2 = 400 \end{cases}$$

حال مجموع مربعات ۲۰ داده و میانگین آن‌ها را خواهیم داشت:

$$\begin{cases} \sum_{i=1}^{20} (x_i)^2 = 260 + 400 = 660 \\ \bar{x} = \frac{10 \times 5 + 10 \times 6}{20} = \frac{5+6}{2} = \frac{11}{2} \end{cases}$$

پس داریم:

$$\sigma^2 = \frac{660}{20} - \left(\frac{11}{2}\right)^2 = 33 - 30.25 = 2.75$$

۳۵. گزینه ۱ باتوجه به این که فراوانی تجمعی نسبی، صعودی است پس $0.7 \leq x \leq 1$. همچنین فراوانی نسبی هر دسته از تفاضل فراوانی تجمعی نسبی آن دسته و فراوانی تجمعی نسبی دسته‌ی قبل به دست می‌آید:

$$\begin{cases} x - 0.7 \Rightarrow 0 \leq x - 0.7 \leq 0.3 \\ \text{فراوانی مطلق دسته‌ی چهارم} \\ \text{فراوانی نسبی دسته‌ی چهارم} = \frac{\text{فراوانی مطلق دسته‌ی چهارم}}{\text{تعداد کل داده‌ها}} \Rightarrow x - 0.7 = \frac{30}{N} \rightarrow 0 \leq \frac{30}{N} \leq 0.3 \\ \rightarrow \frac{30}{N} \leq \frac{3}{10} \rightarrow \frac{30}{N} \leq \frac{30}{100} \rightarrow N \geq 100 \end{cases}$$

تعداد کل داده‌ها بزرگتر یا مساوی ۱۰۰ است.

۳۶. گزینه ۱ اگر C طول دسته‌ها باشد، آنگاه:

$$15 + 3.5C \rightarrow 39.5 = 15 + 3.5C \rightarrow 3.5C = 24.5 \rightarrow C = \frac{24.5}{3.5} = 7$$

باتوجه به تعداد دسته‌ها، داریم:

$$C = \frac{R}{n} \rightarrow R = nC = 9 \times 7 = 63$$

۳۷. گزینه ۳ فراوانی کل داده‌ها برابر است با $17 + 3 = 20$ (فراوانی تجمعی داده‌ی ۴ به اضافه‌ی فراوانی مطلق داده‌ی ۵)

بنابراین داریم:

$$\text{درصد فراوانی نسبی} = \frac{\text{فراوانی مطلق}}{\text{تعداد کل داده‌ها}} \times 100 \Rightarrow \text{درصد فراوانی نسبی داده‌ی ۴} = \frac{x}{20} \times 100 \Rightarrow 5x = 20 \Rightarrow x = 4$$

باتوجه به آن که فراوانی کل داده‌ها برابر $11 + x + y$ می‌باشد، داریم:

$$11 + 4 + y = 20 \Rightarrow y = 5$$

۳۸. گزینه ۲

مراکز دسته‌ها به ترتیب برابر ۱ و ۳ و ۵ و ۷ می‌باشد.

$$\bar{x} = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N F_i x_i = \frac{(1 \times 2) + 3(n+3) + (5 \times 4) + 7(n-1)}{2 + (n+3) + 4 + (n-1)} \Rightarrow \bar{x} = \frac{10n + 24}{2n + 8} = \frac{5n + 12}{n + 4}$$

$$4 \leq \bar{x} < 6 \Rightarrow 4 \leq \frac{5n + 12}{n + 4} < 6 \xrightarrow{\times (n+4)} 4n + 16 \leq 5n + 12 < 6n + 24$$

$$\begin{cases} 4n + 16 \leq 5n + 12 \rightarrow n \geq 4 \\ 5n + 12 < 6n + 24 \rightarrow n < -12 \end{cases} \xrightarrow{\text{اشتراک}} n \geq 4$$

همواره برقرار است : $n > -12$

بنابراین حداقل مقدار طبیعی n برابر ۴ می‌باشد.

۳۹. گزینه ۱ از داده‌ها ۴۴ واحد کم شده است بنابراین میانگین این داده‌ها را حساب کرده و سپس ۴۴ واحد به آن اضافه می‌کنیم.

$$\bar{x} = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N F_i x_i \rightarrow \bar{x} = \frac{1}{20} ((4 \times (-3)) + (7 \times (-1)) + (5 \times 1) + (3 \times 3) + (1 \times 5))$$

$$\rightarrow \bar{x} = \frac{1}{20} (-12 - 7 + 5 + 9 + 5) = 0 \rightarrow \bar{x}_{\text{اولیه}} = 44$$

وقتی از داده‌ها ۴۴ واحد کم شود واریانس و انحراف معیار تغییری نمی‌کنند بنابراین واریانس را با همان میانگین صفر حساب می‌کنیم.

$$\sigma^2 = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N F_i (x_i - \bar{x})^2 = \frac{1}{20} (4(-3-0)^2 + 7(-1-0)^2 + 5(1-0)^2 + 3(3-0)^2 + 1(5-0)^2)$$

$$= \frac{1}{20} (36 + 7 + 5 + 27 + 25) = \frac{1}{20} (100) = 5 \rightarrow \sigma = \sqrt{5} \rightarrow \sigma_{\text{اولیه}} = \sqrt{5}$$

$$CV = \frac{\sigma}{\bar{x}} = \frac{\sqrt{5}}{44} \simeq \frac{2.2}{44} = 0.05$$

۴۰. گزینه ۲

ابتدا مرکز دسته‌ها را پیدا می‌کنیم.

مرکز دسته‌ها	۱۹	۲۱	۲۳	۲۵	۲۷
فراوانی مطلق	۷	۱۱	۱۵	۱۲	۹

برای راحتی در محاسبات از تمام داده‌ها ۲۳ واحد کم می‌کنیم:

$$\bar{x} - 23 = \frac{1}{54} ((-4 \times 7) + (-2 \times 11) + (0 \times 15) + (2 \times 12) + (4 \times 9)) \rightarrow \bar{x} - 23 = \frac{1}{54} (-28 - 22 + 24 + 36)$$

$$\rightarrow \bar{x} - 23 = \frac{10}{54} = \frac{5}{27} \rightarrow \bar{x} = 23 + \frac{5}{27} = \frac{626}{27} = 23.18$$

۴۱. گزینه ۳ چون انحراف معیار برابر ۳ است پس واریانس ۹ می‌باشد.

$$\sigma^2 = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N (x_i - \bar{x})^2 \rightarrow 9 = \frac{1}{18} \sum_{i=1}^{18} (x_i - 25)^2 \rightarrow \sum_{i=1}^{18} (x_i - 25)^2 = 9 \times 18 = 162$$

میانگین ۳ داده‌ی جدید اضافه شده ۲۵ است ($\frac{28 + 27 + 20}{3} = \frac{75}{3} = 25$) یعنی در ۲۱ داده‌ی جدید میانگین همان ۲۵ است و

تغییر نمی‌کند.

$$\sigma^2 = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^{21} (x_i - \bar{x})^2$$

$$\rightarrow \sigma^2 = \frac{1}{21} \left(\sum_{i=1}^{18} (x_i - 25)^2 + (20 - 25)^2 + (27 - 25)^2 + (28 - 25)^2 \right)$$

$$\rightarrow \sigma^2 = \frac{1}{21} (162 + 25 + 4 + 9) = \frac{200}{21} = 9.52$$

۴۲. گزینه ۴ مجموع فراوانی‌های نسبی N داده‌ی آماری برابر یک می‌باشد.

$$0.1 + 0.25 + 0.2 + \alpha = 1 \rightarrow \alpha = 0.45$$

میانگین داده‌ها را می‌توان از مجموع حاصلضرب فراوانی نسبی هر دسته در مرکز آن دسته بدست آورد.

$$\bar{x} = (0.1 \times 8) + (0.25 \times 12) + (0.2 \times 16) + (0.45 \times 20) = 16$$

$$\sigma^2 = \sum_{i=1}^N f_i (x_i - \bar{x})^2 = 0.1(8-16)^2 + 0.25(12-16)^2 + 0.2(16-16)^2 + 0.45(20-16)^2$$

$$= 6.4 + 4 + 0 + 7.2 = 17.6$$

توجه کنید که واریانس را برحسب فراوانی نسبی بدین گونه بدست می‌آورند.

$$\sigma^2 = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N F_i (x_i - \bar{x})^2 = \frac{F_1}{N} (x_1 - \bar{x})^2 + \frac{F_2}{N} (x_2 - \bar{x})^2 + \dots = f_1 (x_1 - \bar{x})^2 + f_2 (x_2 - \bar{x})^2 + \dots$$

۴۳. گزینه ۲ از روی نمودار مستطیلی، جدول فراوانی به این صورت می‌باشد:

حدود دسته‌ها	[9, 11)	[11, 13)	[13, 15)	[15, 17)	[17, 19)
مرکز دسته‌ها	10	12	14	16	18
فراوانی مطلق	8	11	16	14	11

برای راحتی در محاسبات از تمام داده‌ها ۱۴ واحد کم می‌کنیم:

$$\bar{x} - 14 = \frac{1}{60} ((8 \times (-4)) + (11 \times (-2)) + (16 \times 0) + (14 \times 2) + (11 \times 4))$$

$$\rightarrow \bar{x} - 14 = \frac{1}{60} (-32 - 22 + 0 + 28 + 44) \rightarrow \bar{x} - 14$$

$$= \frac{18}{60} \rightarrow \bar{x} - 14 = 0.3 \rightarrow \bar{x} = 14.3$$

۴۴. گزینه ۲

$$d_i = \frac{360}{N} \times F_i \rightarrow 90 = \frac{360}{20} (x - 7) \rightarrow 5 = x - 7 \rightarrow x = 12$$

باتوجه به اطلاعات داده شده می‌توانیم جدول را باتوجه به مرکز دسته و فراوانی مطلق بنویسیم.

مرکز دسته	9	11	13	15	17
فراوانی مطلق	4	3	5	5	3

برای راحتی در محاسبات می‌توانیم از تمام داده‌ها ۱۳ واحد کم کنیم که تأثیری روی واریانس ندارد.

$$\text{میانگین} = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N F_i x_i = \frac{1}{20} ((4 \times (-4)) + (3 \times (-2)) + (5 \times 0) + (5 \times 2) + (3 \times 4)) = 0$$

$$\sigma^2 = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N F_i (x_i - \bar{x})^2 = \frac{1}{20} (4(-4-0)^2 + 3(-2-0)^2 + 5(0-0)^2 + 5(2-0)^2 + 3(4-0)^2)$$

$$= \frac{1}{20} (64 + 12 + 0 + 20 + 48) = \frac{144}{20} = \frac{36}{5} = 7.2$$

توجه کنید که اختلاف فراوانی تجمعی دو دسته‌ی i ام و $(i+1)$ ام، فراوانی مطلق دسته‌ی $(i+1)$ ام را می‌دهد.

۴۵. گزینه ۳

$$\text{میانگین} = \bar{x} = \frac{9 + 2(11) + 2(12) + 13 + 2(14)}{8} = \frac{9 + 22 + 24 + 13 + 28}{8} = \frac{96}{8} = 12$$

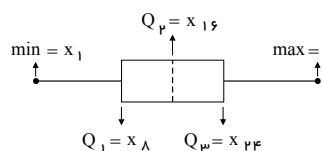
$$\sigma^2 = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N F_i (x_i - \bar{x})^2 = \frac{1}{8} ((9-12)^2 + 2(11-12)^2 + 2(12-12)^2 + (13-12)^2 + 2(14-12)^2)$$

$$\Rightarrow \sigma^2 = \frac{9 + 2 + 0 + 1 + 8}{8} = \frac{20}{8} = \frac{5}{2} = 2.5 \rightarrow \sigma = \sqrt{2.5} \sim 1.6$$

$$CV = \frac{1.6}{12} = \frac{16}{120} \sim 0.13$$

۴۶. گزینه ۳

اگر ۳۱ داده‌ی آماری مرتب شده را با x_1, x_2, \dots, x_{31} نمایش دهیم، آن گاه میانه‌ی داده‌ها برابر با داده‌ی شانزدهم (x_{16}) و چارک اول برابر با میانه‌ی ۱۵ داده‌ی اول، یعنی x_8 و چارک سوم برابر با میانه‌ی ۱۵ داده‌ی آخر، یعنی x_{24} می‌باشد:

بنابراین باتوجه به رابطه‌ی $\sum_{i=1}^N x_i = N\bar{x}$ در هر یک از سه گروه داده، داریم:

$$N_1=7, \bar{x}_1=12 \xrightarrow{x_1, \dots, x_7} x_1 + \dots + x_7 = 7 \times 12 = 84$$

$$N_2=17, \bar{x}_2=15 \xrightarrow{x_8, \dots, x_{24}} x_8 + \dots + x_{24} = 17 \times 15 = 255$$

$$N_3=7, \bar{x}_3=21 \xrightarrow{x_{25}, \dots, x_{31}} x_{25} + \dots + x_{31} = 7 \times 21 = 147$$

$$\bar{x} = \frac{(x_1 + \dots + x_7) + (x_8 + \dots + x_{24}) + (x_{25} + \dots + x_{31})}{31} = \frac{84 + 255 + 147}{31} = \frac{486}{31} \simeq 15,67$$

$$(a+b)^3 = a^3 + 3a^2b + 3ab^2 + b^3 \quad \text{می‌دانیم:}$$

طول ضلع را $2+E$ در نظر می‌گیریم. (E خطای اندازه‌گیری ضلع است).

$$V = (2+E)^3 \Rightarrow V = (\text{طول ضلع})^3 = \text{حجم مکعب}$$

$$\Rightarrow (2+E)^3 = (2)^3 + 3(2)^2(E) + 3(2)(E)^2 + (E)^3 = 8 + 12E + 6E^2 + E^3$$

از جملات شامل توان دوم یا بیش‌تر E ، به علت کوچکی صرف نظر می‌کنیم. بنابراین خطای حجم $12E$ است. از طرفی خطای حجم کم‌تر از یک سانتی‌متر مکعب است. پس:

$$12E < 1 \Rightarrow E < \frac{1}{12} \simeq 0,08$$

خطای ضلع کم‌تر از $0,08$ سانتی‌متر است. از طرفی می‌دانیم: 10 میلی‌متر = 1 سانتی‌متر، بنابراین حداکثر خطای ضلع $0,8$ = $10 \times 0,08$ میلی‌متر است.

۴۸. گزینه ۱

در ۲۰ داده‌ی آماری، میانه برابر با میانگین داده‌های دهم و یازدهم است:

$$\text{میانه} = \frac{x_{10} + x_{11}}{2}$$

چارک اول، میانه‌ی ۱۰ داده‌ی اول است، یعنی برابر با میانگین داده‌های پنجم و ششم:

$$Q_1 = \frac{x_5 + x_6}{2}$$

و چارک سوم، میانه‌ی ۱۰ داده‌ی آخر است، یعنی برابر با میانگین داده‌های پانزدهم و شانزدهم:

$$Q_3 = \frac{x_{15} + x_{16}}{2}$$

$$\begin{array}{c} \text{دنباله‌ی چپ} \qquad \qquad \qquad \text{دنباله‌ی راست} \\ \underbrace{x_1, \dots, x_5}_{Q_1} \quad x_6, \dots, x_{10} \quad x_{11}, \dots, x_{15} \quad \underbrace{x_{16}, \dots, x_{20}}_{Q_3} \\ \downarrow \qquad \qquad \downarrow \qquad \qquad \downarrow \end{array}$$

بنا به فرض، میانگین دنباله‌ی سمت چپ و دنباله‌ی سمت راست با هم برابر است، پس:

$$\frac{x_1 + \dots + x_5}{5} = \frac{x_{16} + \dots + x_{20}}{5} \Rightarrow x_1 + \dots + x_5 = x_{16} + \dots + x_{20}$$

اما می‌دانیم داده‌های دنباله‌ی چپ همواره کوچک‌تر یا مساوی داده‌های دنباله‌ی راست‌اند. پس:

$$x_1 + \dots + x_5 \leq x_{16} + \dots + x_{20}$$

پس حالت تساوی تنها زمانی رخ می‌دهد که همه‌ی داده‌ها با هم برابر باشند، یعنی: $x_1 = x_2 = \dots = x_{10} = x_{11} = \dots = x_{20}$. بنابراین در این داده‌ها، شاخص‌های پراکندگی از جمله انحراف معیار، برابر صفر است.

۴۹. گزینه ۳

$$C = 29 - 26 = 3, \quad C \frac{R}{n} \rightarrow 3 = \frac{R}{n} \rightarrow R = 24$$

اگر داده‌ها در ۶ طبقه دسته‌بندی شوند آن‌گاه طول دسته‌ها تغییر خواهد کرد ولی اختلاف بین بزرگ‌ترین و کوچک‌ترین داده‌ها یعنی دامنه، تغییر نمی‌کند.

$$C_{\text{جدید}} = \frac{R}{n} = \frac{24}{6} = 4$$

در حالت اولیه کران پایین دسته‌ی اول ۱۷ بوده است زیرا:

$$3C + \text{کران پایین دسته‌ی اول} = \text{کران پایین دسته‌ی چهارم}$$

$$\rightarrow 26 = x + 3(3) \Rightarrow 26 = x + 9 \Rightarrow x = 26 - 9 = 17 = \text{کران پایین دسته‌ی اول}$$

پس دسته‌بندی جدید (با طول دسته‌ی ۴) به صورت زیر خواهد بود:

$$[17-21), [21-25), [25-29), [29-33), [33-37), \dots$$

مرکز دسته‌ی پنجم برابر است با:

$$\text{مرکز دسته‌ی پنجم} = \frac{33+37}{2} = \frac{70}{2} = 35$$

۵۰. گزینه ۳

داده‌ها از کوچک به بزرگ مرتب‌شده داده شده‌اند.

$$\underbrace{3, 3, 4, 6, 6, 8, 8, 9, 11, 12, 12, 13}_{\text{نیمه‌ی دوم داده‌ها}}$$

نیمه‌ی اول داده‌ها

و تعداد آن‌ها ۱۲ تا است. در هر سری شش داده داریم که میانه‌ی شش داده برابر با نصف مجموع دو داده‌ی وسط، یعنی داده‌ی سوم و چهارم است:

$$Q_1 = \text{چارک اول} = \text{میانه‌ی نیمه‌ی اول داده‌ها} = \frac{4+6}{2} = \frac{10}{2} = 5$$

$$Q_3 = \text{چارک سوم} = \text{میانه‌ی نیمه‌ی دوم داده‌ها} = \frac{11+12}{2} = \frac{23}{2} = 11.5$$

طبق گفته‌ی مسأله از بین داده‌ها، اعداد کم‌تر از ۵ و بیش‌تر از ۱۱/۵ را حذف می‌کنیم که اعداد باقی‌مانده عبارتند از:

$$6, 6, 8, 8, 9, 11$$

حالا ضریب تغییرات آن‌ها را می‌خواهیم. ابتدا میانگین را محاسبه می‌کنیم:

$$\bar{x} = \frac{2(6) + 2(8) + 9 + 11}{6} = \frac{48}{6} = 8$$

حال، واریانس و سپس انحراف معیار را حساب می‌کنیم:

$$\sigma^2 = \frac{2(6-8)^2 + 2(8-8)^2 + (9-8)^2 + (11-8)^2}{6} = \frac{8+0+1+9}{6} = \frac{18}{6} = 3$$

$$\Rightarrow \text{انحراف معیار} = \sigma = \sqrt{3}$$

$$C_v = \frac{\sigma}{\bar{x}} = \frac{\sqrt{3}}{8} \cong \frac{1.7}{8} \cong 0.21$$

۵۱. گزینه ۳ در نمودار ساقه و برگ، تعداد کل داده‌ها برابر تعداد برگ‌هاست که در این‌جا برابر ۲۴ است.

$$x_1, x_2, \dots, x_{12}, x_{13}, \dots, x_{24}$$

نیمه‌ی اول داده‌ها شامل ۱۲ داده‌ی ابتدایی و نیمه‌ی دوم داده‌ها هم از داده‌ی ۱۳^{ام} تا ۲۴^{ام} است. میانه‌ی نیمه‌ی اول داده‌ها (چارک

اول) برابر $\frac{\text{داده‌ی هفتم} + \text{داده‌ی ششم}}{2}$ است که در این جا برابر $\frac{45 + 47}{2} = 46$ می‌باشد. میانه‌ی نیمه‌ی دوم داده‌ها (چارک سوم) نیز

برابر $\frac{\text{داده‌ی نوزدهم} + \text{داده‌ی هجدهم}}{2}$ است که برابر $\frac{63 + 64}{2} = 63.5$ می‌باشد. پس داده‌های ورودی جعبه یا داخل جعبه داده

هایی هستند که از ۴۶ بزرگ‌تر و از ۶۳/۵ کوچک‌تر باشند:

$$47, 50, 50, 51, 51, 53, 54, 56, 59, 61, 62, 63$$

$$\bar{x} = \frac{47 + 2(50) + 2(51) + 53 + 54 + 56 + 59 + 61 + 62 + 63}{12} \Rightarrow \bar{x} = \frac{657}{12} = 54.75$$

$$CV_{\text{قدیم}} = \frac{3}{\bar{x}} = 1.35 \quad \text{طبق صورت سوال} \quad \text{گزینه ۴}$$

داده‌های قدیم: x_1, x_2, x_3, \dots

داده‌های جدید: $2x_1 + \frac{\bar{x}}{4}, 2x_2 + \frac{\bar{x}}{4}, 2x_3 + \frac{\bar{x}}{4}, \dots$

داده‌ها دو برابر شده‌اند بنابراین انحراف از معیار و میانگین نیز دو برابر می‌شوند و چون به داده‌ها $\frac{\bar{x}}{4}$ اضافه شده است به میانگین نیز

$\frac{\bar{x}}{4}$ اضافه می‌شود ولی انحراف معیار تغییری نمی‌کند.

$$CV_{\text{جدید}} = \frac{23}{2\bar{x} + \frac{\bar{x}}{4}} = \frac{23}{\frac{9}{4}\bar{x}} = \frac{8}{9} \left(\frac{3}{\bar{x}} \right) = \frac{8}{9} (1.35) = \frac{10.8}{9} = 1.2$$

گزینه ۲ اگر میانگین داده‌های x_1, x_2, \dots, x_{20} را \bar{x} فرض کنیم میانگین داده‌های

$2 - 2, 3x_1 - 2, 3x_2 - 2, \dots, 3x_{20} - 2$ برابر $3\bar{x} - 2$ می‌شود که طبق صورت سوال برابر $\frac{13}{4}$ است. یعنی:

$$3\bar{x} - 2 = \frac{13}{4} \rightarrow 3\bar{x} = \frac{21}{4} \rightarrow \bar{x} = \frac{7}{4}$$

بنابراین میانگین داده‌های $3 - 3, 4x_1 - 3, 4x_2 - 3, \dots, 4x_{20} - 3$ برابر $4\left(\frac{7}{4}\right) - 3 = 4 - 3 = 1$ است.

توجه کنید اگر تمام داده‌های آماری را در مقدار ثابتی مانند k ضرب کنیم میانگین نیز در k ضرب می‌شود و اگر از تمام داده‌های آماری مقداری ثابت را کم کنیم از میانگین نیز همان مقدار ثابت کم می‌شود.

گزینه ۳ در هر جامعه‌ی آماری، مجموع درصد‌های فراوانی نسبی برابر ۱۰۰ است. پس:

$$25 + 18 + a + 47 = 100 \rightarrow a = 10$$

حال، جدول داده شده را برحسب فراوانی نسبی می‌نویسیم:

مرکز دسته‌ها	۱	۴	۷	۱۰
فراوانی نسبی	۰٫۲۵	۰٫۱۸	۰٫۱	۰٫۴۷

میانگین برابر است با مجموع حاصل ضرب مراکز دسته‌ها در فراوانی نسبی آن دسته‌ها.

$$\bar{x} = (0.25 \times 1) + (0.18 \times 4) + (0.1 \times 7) + (0.47 \times 10) = 0.25 + 0.72 + 0.7 + 4.7 = 6.37$$

گزینه ۲

$$x_1, x_2, x_3 \rightarrow \frac{x_1 + x_2 + x_3}{3} = 6 \rightarrow x_1 + x_2 + x_3 = 18$$

اگر داده‌ی ۲ به این ۳ داده اضافه شود میانگین این ۴ داده برابر $\frac{20}{4} = 5$ می‌شود.

$$CV_{\text{قدیم}} = 1.2 CV_{\text{جدید}} \rightarrow \frac{\sigma_{\text{قدیم}}}{5} = 1.2 \frac{\sigma_{\text{جدید}}}{6} \rightarrow \sigma_{\text{قدیم}} = \sigma_{\text{جدید}} \rightarrow \sigma_{\text{قدیم}}^2 = \sigma_{\text{جدید}}^2$$

$$\frac{x_1^2 + x_2^2 + x_3^2 + 4}{4} - 25 = \frac{x_1^2 + x_2^2 + x_3^2}{3} - 36$$

با فرض $x_1^2 + x_2^2 + x_3^2 = A$ داریم:

$$\frac{A+4}{4} - 25 = \frac{A}{3} - 36 \rightarrow \frac{A}{3} - \frac{A+4}{4} = 11 \xrightarrow{\times 12} 4A - 3A - 12 = 132$$

$$\rightarrow A = 144 \rightarrow x_1^2 + x_2^2 + x_3^2 = 144$$

توجه کنید که واریانس از رابطه ی $\sigma^2 = \frac{\sum_{i=1}^N x_i^2}{N} - \bar{x}^2$ نیز محاسبه می شود.

۵۶. گزینه ۱ می دانیم $CV = \frac{\sigma}{\bar{x}}$ است و توجه کنید که اگر تمام داده ها ۳ برابر شوند انحراف معیار و میانگین نیز ۳ برابر می شوند و اگر به داده ها ۵ واحد اضافه کنیم انحراف معیار تغییری نمی کند ولی به میانگین ۵ واحد اضافه می شود.

$$CV_{\text{قدیم}} = \frac{\sigma}{\bar{x}}, \quad CV_{\text{جدید}} = \frac{3\sigma}{3\bar{x} + 5}$$

$$\text{پس: } \frac{CV_{\text{جدید}}}{CV_{\text{قدیم}}} = \frac{\frac{3\sigma}{3\bar{x} + 5}}{\frac{\sigma}{\bar{x}}} = \frac{3\bar{x}}{3\bar{x} + 5} = \frac{108}{113}$$

۵۷. گزینه ۳

$$\left. \begin{array}{l} x = \text{فراوانی مطلق دسته ی وسط قبل از تغییر} \\ N = 80 = \text{تعداد کل داده های جامعه قبل از تغییر} \\ a = \text{تعداد داده های افزایش یافته در دسته ی وسط} \\ N + 20 = 100 = \text{تعداد کل داده های جامعه بعد از تغییر} \end{array} \right\} \begin{array}{l} \text{فراوانی مطلق} \\ \text{فراوانی نسبی} = \frac{\text{فراوانی مطلق}}{\text{تعداد کل داده ها}} \end{array} \left\{ \begin{array}{l} \text{فراوانی نسبی دسته ی وسط قبل از تغییر} = \frac{x}{80} \\ \text{فراوانی نسبی دسته ی وسط بعد از تغییر} = \frac{x+a}{100} \end{array} \right.$$

در سوال گفته شده است که فراوانی نسبی دسته ی وسط تغییر نکرده است و باید $\frac{a}{x}$ را پیدا کنیم

$$\frac{x}{80} = \frac{x+a}{100} \rightarrow 100x = 80x + 80a \rightarrow 20x = 80a \rightarrow \frac{a}{x} = \frac{20}{80} = \frac{1}{4}$$

۵۸. گزینه ۴ داده ها را از کوچک به بزرگ مرتب می کنیم.

۷, ۹, ۱۰, ۱۱, ۱۲, ۱۲, ۱۳, ۱۶, ۱۷, ۱۷, ۱۸, ۲۰, ۲۱

میانها

چارک اول برابر $10.5 = \frac{10+11}{2}$ و چارک سوم برابر $17.5 = \frac{17+18}{2}$ است. بنابراین داده های بین 10.5 و 17.5 داخل جعبه قرار می گیرند. یعنی:

۱۱, ۱۲, ۱۲, ۱۳, ۱۶, ۱۷, ۱۷

$$\bar{x} = \frac{11+12+12+13+16+17+17}{7} = \frac{98}{7} = 14$$

$$\sigma^2 = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N (x_i - \bar{x})^2$$

$$= \frac{1}{7} \left((11-14)^2 + (12-14)^2 + (12-14)^2 + (13-14)^2 + (16-14)^2 + (17-14)^2 + (17-14)^2 \right)$$

$$= \frac{1}{7} (9+4+4+1+9+9) = \frac{40}{7} \simeq 5.71$$

$$\bar{x} = 11 \rightarrow \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_8}{8} = 11 \rightarrow x_1 + x_2 + \dots + x_8 = 88 \rightarrow \sum_{i=1}^8 x_i = 88$$

$$\sigma^2 = \frac{\sum_{i=1}^8 x_i^2}{8} - (\bar{x})^2 \rightarrow 10 = \frac{\sum_{i=1}^8 x_i^2}{8} - 121 \rightarrow \frac{\sum_{i=1}^8 x_i^2}{8} = 131 \rightarrow \sum_{i=1}^8 x_i^2 = 1048$$

با اضافه کردن داده‌ی جدید $x = 2$ داریم:

$$\text{مجموع داده‌ها در حالت جدید} = 88 + 2 = 90 \rightarrow \sum_{i=1}^9 x_i = 90$$

$$\text{مجموع مربعات داده‌ها در حالت جدید} = 1048 + 2^2 = 1052 \rightarrow \sum_{i=1}^9 x_i^2 = 1052$$

$$\sigma^2 = \frac{\sum_{i=1}^9 x_i^2}{9} - (\bar{x})^2 \rightarrow \sigma^2 = \frac{1052}{9} - \left(\frac{90}{9}\right)^2 = \frac{1052}{9} - 100 = \frac{152}{9} \sim 16,9$$

۶۰. گزینه ۳ طول دسته را برابر C می‌گیریم.

همان‌طور که از جدول روبرو معلوم است، کران بالای دسته‌ی یازدهم به اندازه‌ی $\frac{C}{2} + 4C$ از مرکز دسته‌ی هفتم بیشتر است.

بنابراین:

		$\frac{C}{2}$	
		$\underbrace{\hspace{1cm}}$	
دسته‌ی هفتم	a_7	$13,5$	$b_7 \} C$
دسته‌ی هشتم	a_8		$b_8 \} C$
دسته‌ی نهم	a_9		$b_9 \} C$
دسته‌ی دهم	a_{10}		$b_{10} \} C$
دسته‌ی یازدهم	a_{11}		$b_{11} \} C$

$$13,5 + 4C + \frac{C}{2} = 27 \Rightarrow \frac{9C}{2} = 13,5 \Rightarrow 9C = 27 \Rightarrow C = 3$$

۶۱. گزینه ۴ ابتدا جدول داده شده را برحسب مرکز دسته‌ها و فراوانی مطلق می‌نویسیم. (اختلاف فراوانی تجمعی دو دسته‌ی i ام و $(i+1)$ ام، فراوانی مطلق دسته‌ی $(i+1)$ ام را می‌دهد.)

مرکز دسته‌ها	۲	۴	۶	۸
فراوانی مطلق	۴	۳	a	۱

طبق فرض سؤال، میانگین برابر ۵ است.

$$\bar{x} = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N F_i x_i \rightarrow \bar{x} = \frac{1}{a+8} (8 + 12 + 6a + 8) \rightarrow \bar{x}a + 40 = 28 + 6a \rightarrow a = 12$$

اکنون جدول را بر اساس $x_i - \bar{x}$ می‌نویسیم.

$x_i - \bar{x}$	-۳	-۱	۱	۳
فراوانی مطلق	۴	۳	۱۲	۱

$$\sigma^2 = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N F_i (x_i - \bar{x})^2 \rightarrow \sigma^2 = \frac{1}{20} (4(-3)^2 + 3(-1)^2 + 12(1)^2 + 1(3)^2) = \frac{1}{20} (36 + 3 + 12 + 9)$$

$$= \frac{60}{20} = 3 \rightarrow \sigma = \sqrt{3}$$

$$CV = \frac{\sigma}{\bar{x}} \rightarrow CV = \frac{\sqrt{3}}{5}$$

۶۲. گزینه ۴ ۱۷ داده داریم بنابراین داده‌ی نهم یعنی ۴۳ میانه است.

$$\text{میانۀ ی ۸ داده‌ی اول} = \frac{\text{داده‌ی چهارم} + \text{داده‌ی پنجم}}{2} = \frac{36 + 34}{2} = 35$$

$$\text{میانۀ ی ۸ داده‌ی دوم} = \frac{\text{داده‌ی سیزدهم} + \text{داده‌ی چهاردهم}}{2} = \frac{52 + 51}{2} = 51.5$$

داده‌های بین چارک اول و سوم را می‌نویسیم: ۳۶, ۳۹, ۴۰, ۴۱, ۴۳, ۴۵, ۴۵, ۴۷, ۵۱

برای راحتی در محاسبات از تمام داده‌ها ۴۰ واحد کم می‌کنیم. می‌دانیم اگر مقداری ثابت از تمام داده‌ها کم کنیم واریانس تغییر نمی‌کند.

$$-4, -1, 0, 1, 3, 5, 5, 7, 11$$

$$\bar{x} = \frac{-4 - 1 + 0 + 1 + 3 + 5 + 5 + 7 + 11}{9} = \frac{27}{9} = 3$$

$$\begin{aligned} \sigma^2 &= \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N (x_i - \bar{x})^2 \\ &= \frac{1}{9} ((-4-3)^2 + (-1-3)^2 + (0-3)^2 + (1-3)^2 + (3-3)^2 + (5-3)^2 + (5-3)^2 + (7-3)^2 + (11-3)^2) \\ &= \frac{1}{9} (49 + 16 + 9 + 4 + 0 + 4 + 16 + 64) = \frac{166}{9} \sim 18.44 \end{aligned}$$

۶۳. گزینه ۱ جدول آماری را براساس فراوانی مطلق می‌نویسیم و برای راحتی در محاسبات از تمام داده‌ها ۳۵ واحد کم می‌کنیم توجه کنید اگر از تمام داده‌های آماری تعدادی مقداری کم کنیم انحراف معیار تغییری نمی‌کند و در ضمن اختلاف فراوانی جمع‌ی دو دسته‌ی i ام و $(i+1)$ ام، فراوانی مطلق دسته‌ی $(i+1)$ ام را می‌دهد.

$x - 35$	-۴	-۲	۰	۲	۴
فراوانی مطلق	۴	۷	۵	۳	۱

$$\bar{x} = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N F_i x_i = \frac{1}{20} (4 \times (-4) + 7 \times (-2) + (5 \times 0) + (3 \times 2) + (1 \times 4)) = -\frac{20}{20} = -1$$

$$\sigma^2 = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N F_i (x_i - \bar{x})^2 = \frac{1}{20} (4(-4+1)^2 + 7(-2+1)^2 + 5(0+1)^2 + 3(2+1)^2 + 1(4+1)^2)$$

$$= \frac{1}{20} (36 + 7 + 5 + 27 + 25) = \frac{100}{20} = 5 \rightarrow \sigma = \sqrt{5}$$

۶۴. گزینه ۳ ابتدا جدول داده شده را براساس فراوانی مطلق می‌نویسیم (اختلاف فراوانی جمع‌ی دو دسته‌ی i ام و $(i+1)$ ام، فراوانی مطلق دسته‌ی $(i+1)$ ام را می‌دهد).

مرکز دسته	۶	۸	۱۰	۱۲	۱۴
فراوانی	۷	۹	۱۷	۱۱	۶

برای راحتی در محاسبات از تمام داده‌ها ۱۰ واحد کم می‌کنیم و می‌دانیم اگر از تمام داده‌ها مقداری ثابت کم کنیم انحراف معیار تغییر نمی‌کند.

$$\bar{x} - 10 = \frac{1}{50} ((7 \times (-4)) + (9 \times (-2)) + (17 \times 0) + (11 \times 2) + (6 \times 4))$$

$$\rightarrow \bar{x} - 10 = \frac{1}{50} (-28 - 18 + 22 + 22) \rightarrow \bar{x} - 10 = 0 \rightarrow \bar{x} = 10$$

$$\begin{aligned} \sigma^2 &= \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N F_i (x_i - \bar{x})^2 = \frac{1}{50} (7(6-10)^2 + 9(8-10)^2 + 17(10-10)^2 + 11(12-10)^2 + 6(14-10)^2) \\ &= \frac{1}{50} (112 + 36 + 0 + 44 + 96) = \frac{288}{50} = 5.76 \rightarrow \sigma = 2.4 \end{aligned}$$

$$CV = \frac{\sigma}{\bar{x}} = \frac{2.4}{10} = 0.24$$

۶۵. گزینه ۴ پس از حذف سه داده‌ی ۱۵ و ۱۷ و ۱۹ جدول فراوانی داده‌های جدید به این صورت در می‌آید.

مرکز دسته	۱۴	۱۸	۲۲	۲۶
فراوانی مطلق	۱۲	۱۸	۱۸	۶

بزرگترین زاویه در نمودار دایره‌ای مربوط به دسته‌ای است که فراوانی آن از همه بیشتر است.

$$d_i = \frac{360}{N} \times F_i \rightarrow d_i = \frac{360}{12+18+18+6} \times 18 = \frac{360}{54} \times 18 = 120^\circ$$

۶۶. گزینه ۴ مجموع فراوانی‌های نسبی N داده‌ی آماری برابر یک می‌باشد پس داریم:

$$0.1 + 0.25 + 0.2 + x = 1 \rightarrow x = 0.45$$

میانگین را می‌توان از مجموع حاصل ضرب فراوانی نسبی هر دسته در مرکز دسته‌اش بدست آورد.

$$\bar{x} = (0.1 \times 2) + (0.25 \times 6) + (0.2 \times 10) + (0.45 \times 14) = 0.2 + 1.5 + 2 + 6.3 = 10$$

واریانس را می‌توان از مجموع حاصل ضرب فراوانی نسبی هر دسته در مربع تفاضل مرکز دسته از میانگین دسته‌اش بدست آورد.

$$\sigma^2 = 0.1(2-10)^2 + 0.25(6-10)^2 + 0.2(10-10)^2 + 0.45(14-10)^2$$

$$= 0.1(64) + 0.25(16) + 0 + 0.45(16) = 6.4 + 4 + 7.2 = 17.6$$

۶۷. گزینه ۴ نقاطی که روی نمودار چندبر فراوانی هستند طولشان نشان دهنده‌ی مرکز دسته و عرضشان نشان دهنده‌ی فراوانی مطلق

$$\text{آن دسته است. مرکز دسته‌ی } [18, 22] \text{ برابر } \frac{18+22}{2} = 20 \text{ است. اکنون کافی است فراوانی مطلق دسته‌ی } [18, 22] \text{ را حساب}$$

کنیم.

$$d_i = \frac{360}{N} F_i \rightarrow 45 = \frac{360}{96} F_i \rightarrow F_i = \frac{96 \times 45}{360} = 12$$

بنابراین نقطه‌ی $(20, 12)$ روی نمودار چندبر فراوانی است.

۶۸. گزینه ۲ اعداد کمتر از ۵۳ و بزرگتر از ۳۵، عبارتند از:

$$37, 39, 39, 41, 42, 43, 43, 48, 48, 52$$

بنابراین میانگین آن‌ها برابر است با:

$$\bar{x} = \frac{37+39+39+41+42+43+43+48+48+52}{10} = \frac{432}{10} = 43.2$$

۶۹. گزینه ۲ نکته: اگر در یک جدول فراوانی، مرکز و فراوانی دسته‌ی i ام را به ترتیب با x_i و F_i نمایش دهیم، آنگاه میانگین برابر است با:

$$\bar{x} = \frac{F_1 x_1 + F_2 x_2 + \dots}{F_1 + F_2 + \dots}$$

مراکز دسته‌ها به ترتیب برابر ۱۱ و ۱۳ و ۱۵ و ۱۷ است.

$$\bar{x} = \frac{(11 \times 4) + (13 \times 7) + (15 \times a) + (17 \times 9)}{4 + 7 + a + 9} = \frac{44 + 91 + 15a + 153}{20 + a}$$

$$\Rightarrow 14,5 = \frac{288 + 15a}{20 + a} \Rightarrow 290 + 14,5a = 288 + 15a \Rightarrow 2 = 0,5a \Rightarrow a = \frac{2}{0,5} = \frac{2}{\frac{1}{2}} = 4$$

۷۰. گزینه ۲ میانگین داده‌های x_1, x_2, \dots, x_n ، برابر است با:

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_N}{N}$$

واریانس داده‌های x_1, x_2, \dots, x_n ، با میانگین \bar{x} ، برابر است با:

$$\sigma^2 = \frac{(x_1 - \bar{x})^2 + (x_2 - \bar{x})^2 + \dots + (x_N - \bar{x})^2}{N}$$

و توجه کنید که انحراف معیار، جذر واریانس است.
با استفاده از نکات بالا داریم:

$$\bar{x} = \frac{2 + 4 + 6 + 8 + 10}{5} = \frac{30}{5} = 6$$

$$\sigma^2 = \frac{(2-6)^2 + (4-6)^2 + (6-6)^2 + (8-6)^2 + (10-6)^2}{5} = \frac{16 + 4 + 0 + 4 + 16}{5}$$

$$= \frac{40}{5} = 8 \Rightarrow \text{انحراف معیار: } \sigma = \sqrt{8} = 2\sqrt{2}$$

۷۱. گزینه ۲

اگر از تمام داده‌ها مقداری ثابت کم کنیم از میانگین نیز همان مقدار ثابت کم می‌شود ولی انحراف معیار تغییر نمی‌کند.

$$CV_{\text{قدیم}} = \frac{\sigma}{\bar{x}} \rightarrow 0,7 = \frac{\sigma}{\bar{x}} \rightarrow \sigma = 0,7\bar{x}$$

$$CV_{\text{جدید}} = \frac{\sigma}{\bar{x} - 4} \rightarrow \frac{0,7\bar{x}}{1000} = \frac{0,7\bar{x}}{\bar{x} - 4} \rightarrow 700\bar{x} - 3000 = 700\bar{x} \rightarrow 5\bar{x} = 3000 \rightarrow \bar{x} = 600$$

$$\text{از طرفی: } \sigma = 0,7 \times 600 = 0,7 \times (60) = 42$$

۷۲. گزینه ۴ نکته: واریانس داده‌های x_1, x_2, \dots, x_N ، برابر است با:

$$\sigma^2 = \frac{x_1^2 + x_2^2 + \dots + x_N^2}{N} - \left(\frac{x_1 + x_2 + \dots + x_N}{n} \right)^2 \quad \text{یا} \quad \sigma^2 = \frac{\sum_{i=1}^N x_i^2}{N} - (\bar{x})^2$$

طول ضلع مربع‌ها را به صورت x_1, x_2, \dots و x_1, x_2, \dots در نظر می‌گیریم. در این صورت مساحت مربع‌ها به صورت x_1^2, x_2^2, \dots و x_1^2, x_2^2, \dots خواهد بود. طبق فرض میانگین مساحت‌ها برابر ۳۲ است، پس:

$$\frac{x_1^2 + x_2^2 + \dots + x_{10}^2}{10} = 32 (*)$$

همچنین طبق فرض، مجموع طول همه‌ی اضلاع برابر ۱۲۰ است، پس:

$$4x_1 + 4x_2 + \dots + 4x_{10} = 120 \Rightarrow x_1 + x_2 + \dots + x_{10} = 30 \Rightarrow \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_{10}}{10} = 3 (**)$$

یا جایگذاری (*) و (**) در فرمول گفته شده، داریم:

$$\sigma^2 = 32 - 5^2 = 7 \Rightarrow \sigma = \sqrt{7}$$

بنابراین انحراف معیار طول اضلاع این مربع‌ها (x_i) برابر $\sqrt{7}$ است. باتوجه به اینکه محیط، ۴ برابر طول ضلع است، انحراف معیار محیط‌ها برابر $4\sqrt{7}$ می‌شود.

۷۳. گزینه ۳

$$n \cdot C = 15 \times 4 = 60 \quad \text{و} \quad 18 - 14 = 4 \quad \text{طول هر دسته}$$

اگر این داده‌ها در ۶ دسته به طول یکسان دسته‌بندی شوند دامنه‌ی تغییرات تغییری نمی‌کند پس:

$$C_{\text{جدید}} = \frac{R}{n} = \frac{60}{6} = 10$$

بنابراین دسته‌ی اول به صورت (۱۴, ۲۴) و دسته دوم به صورت (۲۴, ۳۴) و دسته‌ی سوم به صورت (۳۴, ۴۴) می‌شود که مرکز دسته‌ی ۳۹ است.

۷۴. گزینه ۳

$$N = 20 \Rightarrow \text{تعداد کل داده‌ها} = \text{فراوانی تجمعی دسته‌ی آخر}$$

$$\text{فراوانی نسبی} = \frac{\text{فراوانی مطلق}}{\text{تعداد کل داده‌ها}} \rightarrow f_i = \frac{F_i}{N} \Rightarrow \begin{cases} 0.35 = \frac{F_1}{20} \Rightarrow F_1 = 7 \\ 0.4 = \frac{F_2}{20} \Rightarrow F_2 = 8 \end{cases}$$

$$\text{فراوانی تجمعی دسته‌ی دوم} = F_1 + F_2 = 7 + 8 = 15$$

۷۵. گزینه ۱

مساحت زیر نمودار چندبر فراوانی با مساحت زیر نمودار مستطیلی برابر است و اختلاف دو مرکز دسته‌ی متوالی در نمودار چندبر فراوانی با طول دسته‌ها در نمودار مستطیلی برابر است. در نتیجه:

$$S = \overset{\text{تعداد کل داده‌ها}}{\underset{\text{طول دسته}}{C}} \cdot N \rightarrow S = \text{طول دسته} \times (3 + 5 + 3 + 4) = 15 \times 15 = 45 \Rightarrow \frac{45}{15} = 3$$

با اضافه کردن نصف طول دسته‌ها به مرکز دسته‌ی قبل از دسته‌ی اول، کران پایین دسته‌ی اول به دست می‌آید.

حدود دسته‌ها	۳	۵	۳	۴
فراوانی مطلق	[۳/۵, ۶/۵)	[۶/۵, ۹/۵)	[۹/۵, ۱۲/۵)	[۱۲/۵, ۱۵/۵)

۷۶. گزینه ۳ نوع گوشی همراه قابل اندازه‌گیری نیست، پس کیفی بوده و چون ترتیب خاصی نیز ندارد، پس متغیر کیفی اسمی است. رکورد پرتاب نیزه قابل اندازه‌گیری بوده و متغیر کمی پیوسته است.

۷۷. گزینه ۱

$$\frac{x_1 + x_2 + \dots + x_6}{6} = 12 \Rightarrow x_1 + x_2 + \dots + x_6 = 72 \Rightarrow \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_6 + 8 + 10 + 18}{9} = \frac{72 + 36}{9} = 12$$

میانگین داده‌های جدید برابر ۱۲ است.

باتوجه به این که میانگین تغییری نکرده، از فرمول زیر برای محاسبه‌ی واریانس بهره می‌بریم:

$$\sigma^2 = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N (x_i - \bar{x})^2 \rightarrow \frac{(x_1 - 12)^2 + \dots + (x_6 - 12)^2}{6} = 3$$

$$\Rightarrow (x_1 - 12)^2 + \dots + (x_6 - 12)^2 = 18$$

$$\text{واریانس ۹ داده} = \frac{(x_1 - 12)^2 + \dots + (x_6 - 12)^2 + (18 - 12)^2 + (10 - 12)^2 + (8 - 12)^2}{9}$$

$$= \frac{18 + 36 + 4 + 16}{9} = \frac{74}{9}$$

$$\sigma = \sqrt{\frac{x_1^2 + x_2^2 + \dots + x_n^2}{n} - \bar{x}^2} \Rightarrow 0,5 = \sqrt{\frac{65}{10} - \bar{x}^2} \xrightarrow{\text{توان ۲}} 0,25 = 6,5 - \bar{x}^2 \Rightarrow \bar{x}^2 = 6,25 \xrightarrow{\bar{x} > 0} \bar{x} = 2,5$$

۷۹. گزینه ۲ اگر یک جامعه با اندازه‌ی n_1 و واریانس σ_1^2 و جامعه‌ی دیگری با اندازه‌ی n_2 و واریانس σ_2^2 وجود داشته باشد و میانگین دو جامعه با هم برابر باشند، واریانس جامعه‌ی حاصل از اجتماع این دو جامعه، از رابطه‌ی زیر بدست می‌آید:

$$\sigma^2 = \left(\frac{n_1}{n_1 + n_2}\right)\sigma_1^2 + \left(\frac{n_2}{n_1 + n_2}\right)\sigma_2^2 = \left(\frac{12}{36}\right)(12,6) + \left(\frac{24}{36}\right)(7,2) = \frac{1}{3}(12,6) + \frac{2}{3}(7,2) = 9 \rightarrow \sigma = 3$$

پاسخنامه کلیدی آزمون با کد: ۱۷۶۵۷۹

۲-۵	۱-۴	۴-۳	۱-۲	۱-۱
۴-۱۰	۱-۹	۴-۸	۴-۷	۲-۶
۲-۱۵	۳-۱۴	۲-۱۳	۴-۱۲	۲-۱۱
۳-۲۰	۳-۱۹	۴-۱۸	۳-۱۷	۴-۱۶
۳-۲۵	۳-۲۴	۲-۲۳	۲-۲۲	۳-۲۱
۲-۳۰	۴-۲۹	۲-۲۸	۳-۲۷	۴-۲۶
۱-۳۵	۴-۳۴	۲-۳۳	۱-۳۲	۲-۳۱
۲-۴۰	۱-۳۹	۲-۳۸	۳-۳۷	۱-۳۶
۳-۴۵	۲-۴۴	۲-۴۳	۴-۴۲	۳-۴۱
۳-۵۰	۳-۴۹	۱-۴۸	۳-۴۷	۳-۴۶
۲-۵۵	۳-۵۴	۲-۵۳	۴-۵۲	۳-۵۱
۳-۶۰	۴-۵۹	۴-۵۸	۳-۵۷	۱-۵۶
۴-۶۵	۳-۶۴	۱-۶۳	۴-۶۲	۴-۶۱
۲-۷۰	۲-۶۹	۲-۶۸	۴-۶۷	۴-۶۶
۱-۷۵	۳-۷۴	۳-۷۳	۴-۷۲	۲-۷۱
	۲-۷۹	۲-۷۸	۱-۷۷	۳-۷۶